

KÜRD DİPLOMAT

xalqı mübariz və qəhrəman xalqdır
Heydər Əliyev

Nº 04 (463) 15-21 Dekabr, Çileya pêş sal 2021

Ji meha şûbatê sala 2003-a tê weşandin

*Həftəlik İctimai-siyasi qəzet
Rojnama heftename civakî û sîyasî*

Qiyməti: 40 qəpik
Həjaye:

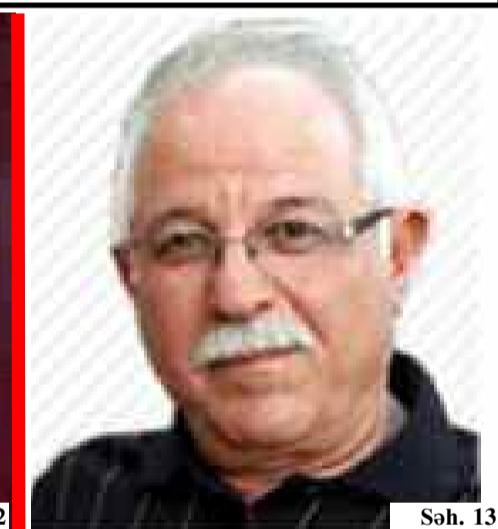
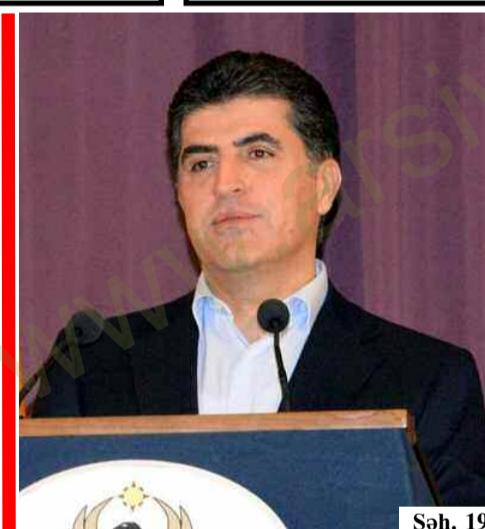
Səh. 2

Səh. 9

Prezident İlham Əliyev Brüsseldə Şimali Atlantika Şurasının iclasında iştirak edib

Serok Barzani bi boneya roja Ala Kurdistanê peyamek belav kir

17-ê KANUNÊ ROJA ƏLA NETEWE SÊ REHGİNE KURDISTANË BONA KURD Ü KURDISTANË PİROZBE, BILA ALA SÊ RENGİN HERTIM BILIND Ü BILINDE!

Səh. 10

Səh. 19

Səh. 12

Səh. 13

Mesrur Barzani: Saziyên pêwendîdar hatine erkdar kîrin ku bi hewara ziyanîketiyan ve biçin

Макгерк: США продолжат поддерживать Курдистан и Ирак

Billind İsmail: Posta serokomariyê mafê PDKê ye

Şêx Abdülselam Barzani û Dewleta Kurdistanê û Otonomi û Dewleta Federe ya Kurdistanê...

Qafqazda Şəddadi Kurd dövləti

Səh. 7

Partî û Rêxistinê Kurdistanî Roja Ala Kurdistanê bi peyamek hevbes pîroz kirin

Səh. 11

Başkan Barzani'den birlik ve kardeşlik vurgusu!

Səh. 8

PSK: Roja Alayê Kurdistanê û Pêşmerge Pîroz Be

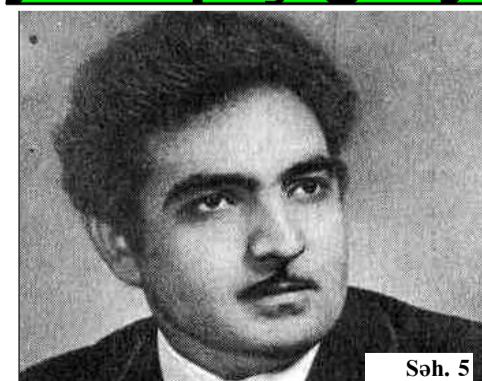
Səh. 12

Li Parlamenta Awûstûryayê bîryara ji bo piştgiriya bi HDP'ê re

Səh. 10

Власти Курдистана создали приложение для борьбы с гендерным насилием

Səh. 19

Səh. 5

Səh. 10

Səh. 8

Səh. 18

Kurd xalqının zəfər tarixindən

Nûri Brimo: Armanca PKKê ew e statuya Herêma Kurdistanê nemîne

BM: Uluslararası finans sisteminin reforma ihtiyacı var!

Лидер курдов Кыргызстана который советовал самому президенту

Prezident İlham Əliyev Rusiya Federasiyasının Baş nazirinin müavinini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev dekabrın 17-də Rusiya Federasiyasının Baş nazirinin müavinini Aleksey Overçuk'u qəbul edib.

Görüşdə Azərbaycanla Rusiya

Federasiyası arasında ikitərəfli müasibətlərin bütün sahələrdə uğurla inkişaf etdiyi vurğulandı. Ticarət dövriyyəsinin artdığı xüsusi qeyd olundu. İqtisadi əməkdaşlığın daha da genişlənməsi üçün yaxşı potensialın

olduğu bildirildi.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevlə Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putinin Soçi görüşü məmənunuqla xatırlanırdı.

Aleksey Overçukun səfərinin iqtisadi sahədə əməkdaşlıq üzrə ilin yekunlarının müzakirəsi üçün yaxşı imkan yaratdığı vurğulandı.

Söhbət zamanı Rusiya-Azərbaycan-Ermənistən Baş nazirlərinin müavinləri səviyyəsində üçtərəfli komissiyanın fealiyyətinə toxunuldu, kommunikasiyaların açılması və digər məsələlər müzakirə olundu. Görüşdə Azərbaycanla Rusiya arasında əlaqələrin inkişaf perspektivləri ilə bağlı fikir mübadiləsi aparıldı. [president.az](#)

Prezident İlham Əliyev Brüsseldə Avropa İttifaqının Şərq Tərəfdəşliyi Sammitində iştirak edib

Dekabrın 15-də Belçika Krallığının paytaxtı Brüsseldə Avropa İttifaqının Şərq Tərəfdəşliyinin VI Sammiti keçirilib. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Sammitdə iştirak edib. Dövlətimizin başçısı Sammitdə çıxış edib.

Prezident İlham Əliyev uğurla inkişaf edən Azərbaycan-Avropa İttifaqı əlaqələrinə diqqət çəkerək Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında 2018-ci ildə paraflanmış "Tərəfdəşlik prioritetləri" sənədinin əhəmiyyətini vurğulayıb. Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasında yeni tərəfdəşlik sazişi üzərində işin 90 faizdən çoxunun artıq başa çatdırıldığını bildirən Prezident İlham Əliyev sənədin qalan hissəsinin qarşısından gələn dövr ərzində aparılacaq danışıqlar nəticəsində yekunlaşdırılacağına ümidi var olduğunu ifadə edib. Dövlətimizin başçısı Azərbaycanın Avropa İttifaqının 9 üzv dövləti, yəni, quruma üzv ölkələrin üçdəbiri ilə strateji tərəfdəşliyə dair sənədlər imzaladığını vurğulayıb. İkitərəfli əsasda imzalanmış bu strateji tərəfdəşliy sənədlərinin əlaqələrimizin xarakterini nümayiş etdiridimini deyib.

Prezident İlham Əliyev Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şarl Mişelin bu ilin iyul ayında Cənubi Qafqaz regionuna, o cümlədən Azərbaycana səfəri ni və səfər çərçivəsində onunla keçirdiyi görüşləri məmənunuqla xatırladıb, bu əsnada regional məsələlərə dair ətraflı müzakirələrin aparıldığı qeyd edib.

Dövlətimizin başçısı regional məsələləri daim gündəliyində saxladıqına, bu proseslərə verdiyi töhfəyə və dəstəyə görə Avropa İttifaqı Şurasının Prezidentinə təşəkkürünü bildirib. Bu xüsusda Şarl Mişelin təşəbbüs ilə dekabrın 14-də Azərbaycan Prezidenti və Ermənistanın baş naziri arasında 5 saatda yaxın davam edən müzakirələrin konstruktiv mühitdə keçidiyini xüsusi qeyd edib. Prezident İlham Əliyev Şarl Mişelin Ermənistənla Azərbaycan arasında münasibətlərin normallaşmasına verdiyi töhfəni vurğulayıb. Həmçinin Şarl Mişelin təşəbbüs ilə aparılan bu danışıqların çox praktiki olduğunu və təfsilatlı xarakter daşıdığını, burada Ermənistənla Azərbaycan arasında münasibətlərin normallaşması, sərhədlərin delimitasiyası və demarkasiyası, nəqliyyat infrastrukturunun, xüsusilə də dəmir yolu xəttinin çəkilməsi kimi məsələlərin müzakirə

olunduğunu, nəticə etibarilə səmərəli və praqmatik keçidiyini diqqətə çatdırıb.

Prezident İlham Əliyev Şərq Tərəfdəşliyinin VI Sammitində Ermənistən ilə Azərbaycan arasında konstruktiv mühitin hökm sürdüyü qeyd edib, belə bir mühitin yaradılmasında Avropa İttifaqının rolunu xüsusi vurğulayıb. Dövlətimizin başçısı bu imkanın əldən verilməməsi və yaranmış fürsətdən istifadə edərək regionda davamlı sülhün təmin olunması istiqamətində səylərin davam etdirilməsinin vacibliyini bildirib.

Dövlətimizin başçısı vurğulayıb ki, əvvəlki illərdə Ermənistən rəhbərliyi adətən beynəlxalq tədbirlər zamanı Azərbaycana qarşı əsassız, ittihad xarakterli çıxışlar edirdi. Bu dəfə isə belə bir halın baş vermediyini müsbət qiymətləndirən Prezident İlham Əliyev öz növbəsində Ermənistana qarşı bilavasitə fikir səsləndirmədiyini qeyd edib. Dövlətimizin başçısı deyib ki, bu, Ermənistən ilə Azərbaycan arasında müasibətlərin normallaşdırılması üçün münbit zəminin yarandığını göstərir. Prezident İlham Əliyev deyib ki, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi Azərbaycanın özü tərəfindən hərbi-siyasi yollarla həll edilib. Dağlıq Qarabağ münaqişəsi artıq yoxdur. Biz gələcəyə baxmalıyıq.

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev, həmçinin ATƏT-in Minsk qrupunun rolluna toxunaraq 28 il ərzində aparılan danışıqlarda hər hansı bir nəticənin hasil olmadığını diqqətə çatdırıb. Azərbaycanın ATƏT-in Minsk qrupundan yeni geosiyasi realliga uyğun cavab gözlədiyini bildirib. Deyib ki, bu xüsusda Azərbaycan tərəfi hesab edir ki, Ermənistənla Azərbaycan arasında sülh sazişinin hazırlanması, sərhədlərin delimitasiyası, insanlar arasında təmasların yaradılması, etimad quruculuğu tədbirləri və digər məsələlərdə

Minsk qrupu tərəfindən kömək göstərilə bilər.

Prezident İlham Əliyev işğaldan azad edilmiş ərazilərdə minalar məsələsinə toxunulmaz Azərbaycanın mülki vətəndaşlarının minalardan eziyyət çəkdiyini və bu güne qədər 200-e yaxın insanın mina partlaması nəticəsində həlak olduğunu və ya yaralandığını bildirib. Bu xüsusda Avropa İttifaqı və üzv dövlətlər tərəfindən Azərbaycana mina probleminin aradan qaldırılması üçün texniki və maliyyə yardımının göstərilməsinin vacibliyini diqqətə çatdırıb.

Dövlətimizin başçısı, eyni zamanda, Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında enerji sahəsindəki

Prezident İlham Əliyev Brüsseldə Şimali Atlantika Şurasının iclasında iştirak edib

Dekabrın 14-də Belçika Krallığının paytaxtı Brüsseldə NATO-nun Şimali Atlantika Şurasının iclası keçirilib. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iclasda iştirak edib.

Iclasda Azərbaycan-NATO əməkdaşlığı və praktiki müstəviidə əməkdaşlığın inkişafı, Alyansın Əfqanistanda keçirilen "Qətiyyətli dəstək" missiyasına ölkəmizin töhfəsi, Azərbaycanla NATO arasında planlaşdırma analiz prosesi və digər proqramlar çərçivəsində əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi məsələləri, həmçinin Azərbaycanın Avropanın enerji təchizatında rolu, regional proseslər barədə ətraflı fikir mübadiləsi aparılıb.

NATO-ya üzv dövlətlər tərəfindən ölkəmizin ərazi bütövlüyünə, suverenliyinə, beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədlərinin toxunulmazlığına bir daha dəstək ifadə olunub. Bu mövqenin NATO-nun Sammit sənədlərində də dəfələrlə təsbit olunduğu qeyd edilib. NATO-ya üzv dövlətlər tərəfindən Azərbaycanın "Qətiyyətli dəstək" missiyasındaki rolü xüsusi vurğulanıb. Azərbaycan həbçilərinin Kabul hava limanı vasitəsilə 120 minden çox mülki şəxsin təxliyəsində oynadığı rol NATO rəsmiləri tərəfindən xüsusi qeyd edilib. Azərbaycanın 2002-ci ildən 2021-ci il avqustun 27-dək bu əməliyyatda iştirak etdiyi və Əfqanistani ən son tərk edən ölkələrdən biri olduğu bildirilib.

Iclasda, həmçinin Azərbaycan və NATO silahlı qüvvələri arasında operativ hərbi uzlaşma məsələsinin artırılması da qeyd olunub.

Tədbir çərçivəsində qarşılıqlı maraq doğuran məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb və üzv dövlətlərin nümayəndələri tərəfindən verilən suallar cavablandırılırlıb.

Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın regionda oynadığı rol, xüsusilə Vətən müharibəsinin başa çatmasından sonra bölgədə yaranmış yeni geosiyasi vəziyyət, Azərbaycanın Ermənistənla sülh müqaviləsi üzrə danışıqlara başlamağa hazır olması, həmçinin sərhədlərin delimitasiyası və demarkasiyası prosesinə hazırlıq kimi məsələlər haqqında ətraflı məlumat verib. Dövlətimizin başçısı qeyd edib ki, NATO-nun 20-yə yaxın ölkəsi Azərbaycandan neft idxlərdir. Həmçinin Alyansın 4 ölkəsinin, o cümlədən Türkiyənin Azərbaycandan qaz idxlərdir. Gələcəkdə bu coğrafiyanın genişləndirilməsi imkanlarının olduğu diqqətə çatdırılıb. Azərbaycanın enerji təchizatı sahəsində etibarlı tərəfdəş olduğu, alternativ mənbə və alternativ xətt üzrə Avropanın enerji təhlükəsizliyinə töhfəsini verdiyi qeyd edilib.

[president.az](#)

Prezident İlham Əliyev Brüsseldə Ukrayna Prezidenti Vladimir Zelenski ilə görüşüb

Dekabrın 15-də Brüsseldə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Ukrayna Prezidenti Volodimir Zelenski ilə görüşü olub.

Prezident İlham Əliyev dedi:

- Hörmətli cənab Prezident, Sizi yenidən görməyimə çok şadam.

Sizin Azərbaycana səfərinizi məmənunuqla xatırlayıram. İkitərəfli münasibətlərimizin inkişafı üçün o səfərin çox böyük əhəmiyyəti var idi. Şadam ki, səfərdən sonra bütün verdiyimiz telimatlar yerinə yetirilir və Ukrayna-Azərbaycan əlaqələri uğurla inkişaf edir. Biz bir çox sahələrdə uğurla əməkdaşlıq edirik. Əlbəttə, çox maraqlıq ki, bu əlaqələri daha da genişləndirik.

Əlbəttə ki, şəxsi təmaslar bu məqsədlərə nail olmaq üçün xüsusi şərait yaradır. Əminəm ki, bugünkü görüşümüz də çox məhsuldalar və uğurlu olacaq. Bu gün biz Sizinlə birlikdə Şərq Tərəfdəşliyi Zirvə görüşündə iştirak edəcəyik. Bu gün işimiz çoxdur.

[president.az](#)

Daşkəsəndə Vətən Müharibəsi Şəhidi Vüsal Cəfərov anılıb

Dekabrin 18-də Vətən Müharibəsi şəhidi kiçik çavuş Cəfərov Vüsal Səxləddin oğlunun Daşkəsən Şəhidlər Xiyabanında ildönümü mərasimi keçirilib.

Anımda Daşkəsən rayon İcra hakimiyyətinin işçiləri, rayonun hüquq-mühafizə orqanlarının rəhbərləri, SHXÇDX-nin rayon bölməsinin əməkdaşları, Şəhidin yaxınları, şəhid ailələri, qazilər və ictimaiyyət nümayəndəleri iştirak ediblər.

Əvvəlcə Şəhidimizin məzarını ziyarət olunub, gül-çiçek düzülüb, dualar oxuyub.

Cıxış edən Daşkəsən rayon İcra hakimiyyəti başçısının müavini Vüqar Məmmədov Daşkəsən rayon İcra hakimiyyətinin başçısı Əziz Əzizov adından şəhid Vüsal Cəfərovun ailəsinə bir daha başsağlığı verib, səbir dileyib. Bildirib ki, 44 gün davam edən Vətən Müharibəsi təxminən otuzluk işğala son qoyulması, ərazi bütövlüyüümüzün bərpası ilə nəticələndi və Müzəffər Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə qazanılmış möhtəşəm Zəfer, tariximizə qızıl hərflərə yazılıdı. Bu şanlı qələbə xalqımızın igid övladlarının qanı-canı bahasına əldə olundu. Vətən Müharibəsində Daşkəsənlilər də Azərbaycanın ərazi bütövlüğünün bərpası uğrunda gedən döyüşlərdə fəal iştirak edərək qəhrəmancasına vuruşdular. Onlardan 32 nəfər mütəddəs şəhidlik zirvəsinə ucaldı. Belə cəsur döyüşçülərimizdən biri də bu gün anım gününə toplaşdırımız Vətən Müharibəsi şəhidi Cəfərov Vüsal Səxləddin oğludur. Vüsal Cəfərov 1990-ci il martın 1-də Daşkəsən rayon Qabaqtəpə kəndində anadan olub. O, Vətən Müharibəsində şəxsi igidlilik və şücaət göstərib. Vüsal Cəfərov 2020-ci il oktyabrın 1-də Kəlbəcərin azadlığı uğrunda gedən döyüşlərdə qəhrəmancasına vuruşaraq Şəhidlik zirvəsinə yüksəlib, 2020-ci il dekabrin 18-də Daşkəsən rayonunun Şəhidlər Xiyabanında torpağa tapşırılıb. Prezident cənab İlham Əliyevin sərəncamları ilə şəhid Vüsal Cəfərov "Vətən uğrunda", "Cəsur döyüşü" və "Kəlbəcərin azad olunmasına görə" medalları ilə təltif olunub.

Digər çıxış edənlər də Şəhidin keçdiyi döyüş yolundan danışıblar.

Daha sonra Vüsal Cəfərovun xatirəsinə inşa olunan ehsan bulağının açılış mərasimi olub. Daşkəsən rayon İcra hakimiyyətinin məsul işçisi Elmar Əliyev Şəhidimizin "Cəsur döyüşü" medalını onun anası Zeynəb Cəfərovaya təqdim edib.

Vüsal Cəfərovun atası Səxləddin Cəfərov övladının qəhrəmanlığı ilə fəxr etdiyini deyib. O, şəhid ailələrinə göstərilən diqqət və qayğıya görə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyeva minnətdarlığını bildirib.

Radikal və ekstrimist təmayüllü dini cərəyanların mahiyyəti və gənclərə psixoloji təsir üsulları müzakirə olundu

2021-ci il dekabin 14-da Laçın Rayon İcra Hakimiyyətinin və Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin (DQİDK) Ağcabədi bölgəsi üzrə şöbəsinin birgə təşkilatçılığı ilə "Radikal və ekstrimist təmayüllü dini cərəyanların mahiyyəti və gənclərə psixoloji təsir üsulları" mövzusunda onlayn seminar keçirilib.

Tədbirdə Laçın Rayon İcra Hakimiyyəti başçısı aparatının ictimai-siyasi və humanitar məsələlər şöbəsi müdirinin müavini – dini qurumlarla işin təşkilatçısı Məhəmməd Şahbazov, DQİDK-nin Ağcabədi bölgəsi üzrə şöbəsinin əməkdaşı Cavid Melikzadə və laçınlı gənclərin nümayəndəleri iştirak ediblər.

Cıxışlar zamanı dini radikalizm, ekstremlizm və onların mahiyyəti, gənclərə psixoloji təsir üsulları barədə məlumat verilib. Yeniyetmə və gənclərin radikal dini təsirlərdən qorunması istiqamətində dövlətin həyata keçirdiyi tədbirlərdən bəhs edilib. Natiqlər xalqımızın zəngin milli-mənəvi, tolerant və multikultural dəyərlərinin gənclər arasında fəal təbliğ edilməsinin vacibliyini diqqətə çatdırıblar. Dini radikalizm və ekstremlizmin vətəndaş cəmiyyəti, hüquqi və demokratik dövlət üçün təhlükə məbəyi olduğu vurğulanıb.

Suraxanıda şəhid Səfərov Cəsarət Xaliq oğlunun anım günü keçirildi

Dekabrin 19-da, 44 günlük Vətən müharibəsində xalqımızın azadlığı uğrunda vuruşaraq şəhadətə qovuşan Şəhidimiz Səfərov Cəsarət Xaliq oğlunun anım günüdür.

Şəhidimizin anım günündə Suraxanı Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Əziz Əzizov, Milli Məclisin deputati Afət xanım Həsənova, Rayon Polis İdaresinin rəisi Süleyman Neymətov, YAP Suraxanı rayon təşkilatının sədri Vüqar Seyidov, RİHB-nin müavilələri və şöbə müdirləri, Respublikanın əməkdar artisti, ADMİU-nin dosenti, Rayon Ağsaqqallar Şurasının sədr müavini Ağalar Bayramov, Yeni Suraxanı şəbəkə inzibati ərazi dairəsi üzrə nümayəndəsi və bələdiyyə sədri, Rayon Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış İdarəsinin əməkdaşları, Suraxanı Gənclər evinin direktoru, Suraxanı Rayon Gənclər və İdman İdarəsinin rəisi, Şəhid Ailələrinin müdafiə cəmiyyətinin sədri, Azərbaycan Vətən Müharibəsi Veteranları İctimai Birliyinin Suraxanı rayon şöbəsinin sədri, Şəhidin doğmaları Səfərov Cəsarət Xaliq oğlunun II Fəxri Xiyabanda məzarını ziyarət edərək dualar oxumuş və məzarı önünə gül dəstələri düzmişlər. Həmçinin, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq Sərəncamları ilə Şəhidimizin Vətən müharibəsində göstərdiyi igidiyi görə təltif olunduğu medallar onun valideynlərinə təqdim olunmuşdur.

Suraxanı Rayon İcra Hakimiyyətinin təşkilatçılığı ilə qeyd olunan anım günündə ehsan süfrəsi açılmış, Cəsarət Səfərovun təmsilində bütün Şəhidlərimizin əziz dosenti, ADMİU-nin

xatirəsi ehtiramla yad edilmişdir.

Anım tədbirində Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Əziz Əzizov Vətənimizin bütövlüyü, torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi uğrunda canından keçən nur üzülfə şəhidimizə Allahdan rəhmət, ailəsinə səbr diləyərək dərin hüznə başsağlığı vermiş və bildirmişdir ki, Vətən, millət yolunda canından keçməyə hazır olanların fəth etdiyi ən yüksək, ən şərəflər zirvədir Şəhid olmaq. Və hər bir Şəhid ailəsi bu məqama ucalan mərd oğullarımızın bizlərə əmanətidir. Onlara dəstək olmaq hər birimizin borcudur. Eyni zamanda Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi altında qüdrətli Azərbaycan Ordusunun Vətən müharibəsində qazandığı tarixi Qələbədə payı olan Cəsarət kimi oğullarımızın qanının yerde qalmadığını vurğulayan RİH başçısı bildirdi ki, məhz belə vətənpərvər gənclərimizin canı-qanı bahasına bu gün Qarabağımız azaddır.

Anım tədbirində çıxış edən Milli Məclisin deputati Afət xanım Həsənova, Respublikanın əməkdar artisti, ADMİU-nin

Rayon Ağsaqqallar Şurasının sədr müavini Ağalar Bayramov və digər qonaqlar Şəhidlərimizin xalqımızın qəlbində əbədi yaşayacaqlarını, onların xatirəsinin daim əziz tutulacağını bildirmişlər.

Həmçinin, tədbirdə Cəsarət Səfərovun məzun olduğu 89 Nöli tam orta məktəbin şagirdlərinin ifasında vətənpərvərlik mövzusunda şeirlər səsləndirilmişdir.

Qeyd edək ki, Səfərovlar ailəsinin digər üzvü, Cəsarətin əmisi oğlu Səfərov Şahmar Nazim oğlu da şanlı tarix yazan qəhrəmanlarımızın sırasındadır. Uşaqlıqdan Cəsarətlə birlikdə böyükən Şahmar elə onunla birlikdə vətənə layiqincə xidmət etdi və Murov dağı ətrafında gedən döyüşlərdə qəhrəmancasına Şəhid oldu.

Cəsarət Səfərov ölümündən sonra Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq Sərəncamları ilə "Vətən uğrunda", "Qubadının azad olunmasına görə", "Cəbrayılmaz azad olunmasına görə", "Laçının azad olunmasına görə" medalları ilə təltif edilmişdir.

Samux rayonunda "Sağlam ol" layihəsi çərçivəsində narkotikin insan organizminə göstərdiyi mənfi təsirlər barəsində tədbir keçirildi

Samux rayonunda Samux Rayon İcra Hakimiyyətinin dəstəyi və Gənclərin İnkişaf və Karyera Mərkəzinin Samux nümayəndəliyinin təşkilatçılığı ilə "Sağlam ol" layihəsi çərçivəsində narkotikin insan organizmine göstərdiyi mənfi təsirlər barəsində tədbir keçirildi. Tədbirdə Samux

rayon Polis şöbəsinin Narkotiklərə Mübarizə Qrupunun Baş Əməliyyat Müvəkkili polis mayoru Elvin Orucov, Samux rayon Heydər Əliyev Mərkəzinin direktoru Nurane Həsənova, Samux rayon 1 saylı məktəb- liseyin müəllimi Aysel Əliyeva və məktəbin şagirdləri iştirak etdilər. Tədbirdə Samux

gənclərə Narkomaniyanın insan organizmində göstərəcəyi təsirlərdən, bu bələda necə uzaq durmalı və s. mövzularda polis mayoru tərəfindən gənclərə ətraflı məlumat verildi.

Tədbirin əsas məqsədi yeniyetmələrə narkomaniya və digər zərərlər vərdişlərinin mənfi nəticələri barədə geniş məlumat verməkdən ibarət olub.

Tədbirdə çıxış edən Gənclərin İnkişaf və Karyera Mərkəzinin Samux nümayəndəliyinin direktoru Kamil Məmişov və digər şəxslər narkomaniya və digər zərərlər vərdişlərin insan sağlığının vurduğu zərərlər, cəmiyyətə yaratdığı sosial bələlər haqqında iştirakçılarla ətraflı məlumat veriblər, məktəblilərin sualları cavablandırılıb. Sonda mövzuya aid maarifləndirici video-çarx nümayiş etdirilib.

Nâriman
Eyyub

RÜBAİLƏR

(Əvvəli ötən saylarımda)

Həqiqəti demək hünərdi, hünər,
Bu insan qəlbində olan bir təpər.
Hünərin yoxdursa yalan danışma,
Boş sözlə günlerin gedəcək həder.

Ölümə bərabər tənha bir ömür,
İşləməyən zaman paslanır dəmir.
İnsan da elədir işləmikcə,
Bədəni qaralar sənki bir kömür.

Hırslı başda ağıl olmadığı tək
Onu hırslaşdırıbmək olmasın gərək.
Nə yalan danışma, nə hırslı olma,
Qoy səni yüksəltsin daimi əmək.

Elimsiz adamlar biliksiz olur,
Elimli adamlar kamala dolur.
Havayı ömrünü boş keçirənlər,
Başa düşən zaman saralıb-solur.

Haqsız olmayıni etiraf etsən,
Başa düşüb onu söyleyirsən sən.
Həqiqəti desən hörmətin olur,
Onda səhv etməzsən bir də yenidən.

Dilin dediyini dana bilməzsən,
Gülməyin gəlməsə onda gülməzsən.
Doğrudur ölümlər haqdır dünyada,
Ölümün gəlməsə heç vaxt ölməzsən.

Ağıllı baş güclü qolla qalıbdi,
Ağılsız baş güclü olsa da tipdi.
Nə qədər ağılı göstərsə özün,
İnsan kimi insanlıqdan itibdi.

Məhəbbəti qanan etməz xəyanət,
Məhəbbət insançın böyük bir sərvət.
Məhəbbəti qazanmayan bir insan,
Olacaqdır ona daimi töhmət.

Gedəndə iz qoy ki yada düşəsen,
İz qoymasan onda bilinmir nəsən.
Pisiliyi eyleyib getsən dünyadan,
Onda insan deyil bir müqəvvasan.

Divar tez yixılar, olmasa təməl,
Yararsız təməller eyleyir əngəl.
Ev tükəndə teməli möhkəm eyle,
Etməyənde uşar, boşca qalar əl.

Dövran bir günəşdir, ömürlər de qar,
Günəş eridəndə olur tarı-mar.
Heç də güvenmə ki, ömrün xoş keçir,
Bir də gördün getdin, məzarındır dar.

Düzlüyü sevəndi, həqiqət yazar,
Düz yazar daimi olmayırla azan.
Həqiqəti söyle, düz danış ki sən,
Öndədir qıl körpü, həm də qır qazan.

O körpüdən keçmək böyük hünərdi,
KöRpü də keçirir sınanmış mərdi.
Namərdlik eyleyib yolunu azsan,
KöRpü keçirəmməz sən tek namərdi.

Namərd namərdliklə öyünməməli,
Əger öyünürse demək o deli.
Bu dünyada ancaq yaxşılıq qalır,
Yaxşıların qalır yaxşı əməli.

Zəhmətsiz varılanan öyünməsin heç,
O var halal deyil, axır ondan keç.
Şüurlu övlada var lazım deyil,
Şüursuzsa varı tezçə olar puç.

Özü qazanacaq, şüuru varsa,
Heç qazana bilməz əqilli darsa.
Əqilsiz tənbələ ha güzəşt eyle,
Qazanmaz əgər ki işləmək arsa.

Tənbəli ha buyur, olammaz fayda,
Çünki o tənbələk ondadır qayda.
Qeyrəti işini yaxşıca bilir,
Onu qorxutmayır nə qış, nə yay da.

Ay azan özünü çekme heç zaman,
Sən ki uduzmusan gənclik olan an.
Bundan sonra ola bilməz faydası,
Eylediklərini ne gizlət, ne dan.

Görübələr, görmüşəm eylədiyi, İndi düzəldirsən onun nəyini?
Eylədiyi işi hamı da bilir,
Fərq qoymadın nökərini, bəyini.

İndisə özünü sanırsan məlek,
İndi nə xəlbir yox, nə de ki elək.
Ələnməmiş unlar yoğrular gündə,
Başımıza gündə açılır kəlek.

Kələyi açağaya yoxdur qüvvəmiz,
Həqiqəti söyləməyə yoxdur iz.
Etiraz etsən də keçməyir sözün,
Ağzını yumursan indi tər-təmiz.

Yummasan da onun yoxdur faydası,
Pozulubdur hər bir şeyin qaydası.
Hüzürün də düşsə, göstərişlər var,
Icazəsiz keçirmək olmur yası.

Adətlər də başbilənə bağlıdır,
İcra başçısının zəif ağıldır.
İcazəni vermir üç gündən artıq,
Əməl eyleyənlər qelbi dağlıdır.

Düzlüyü də sevir düz sözər yazar,
Düz yolda olanlar olmayırla azan.
Düz sözü söyləmək daha gözəldir,
Düz ol rəhmətiyi diriyən qazan.

Qüsurludur gündə zarafat etmək,
Zarafat eylemək lazımdır tək-tək.
Bəzən zarafatlar tərsine dönür,
Davaya çevrilir her olan hənək.

Dövlət malda deyil, kamalda olur,
Ağıl yaşda deyil, saf başda qalır.
Ağılsısdı olmaz nə dövlət, kamal,
Ağılsızlar ağılsız da qocalır.

Yaxşılıq eylemək özüne qayidar,
Pislik eyleyənə axır olar ar.
Pisliklər eylemə, nə de arlanma,
Yaxşılıqlar daim qalır yağıdar.

Acınmış yeme, doymamış əl çek,
Hər zaman ziyanı, hər artıq yemək.
Yeməkdən tez ayrıl, qoy gözün qalsın,
Normadan çox yemək ziyanı demək.

Xoşbəxti qazancı rahatca yeyən,
Bədbəxti özünü gündəlik öyen.
Allah verib sənə, özünü öymə,
Öyünsən olarsan dizini döyən.

Sərvətlise, səxavəti olmayan,
Əslində yoxsuldur, olmaz bir sayan.
Toplayıb üstündə yatır ilən tək,
Söyləyən də yoxdur, yatıbsan oyan!

Çalış həddən artıq özünü öymə,
Nə də saxladığın nökəri döymə.
Allah yaratdığı bəndədir o da,
Nə də nəkişilik eyleyib söymə.

Sözü aşkarlıqda demədkən sən,
Gizlində də demə, faydasız həmən.
Çalış ki mərdənə de həqiqəti,
Doğruluğu danış daim yenidən.

Xəber ürək açan deyilsə demə,
Taniş olmadığın yeməyi yemə.
Əger oxuyursa gözəl xanəndə,
Qulaq as həm zilə, həm də ki bəmə.

Pis edən yaxşılıq qazana bilməz,
Yaxşılığa yaxşılıq olur əvəz.
Yaxşılıq eyleyən utanmaz heç an,
Yaxşılıq edənin lampası sönməz.

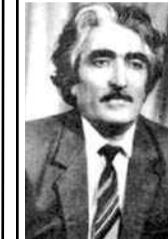
(ardı var)

GELÎ KURDA, HEMÛ
HEVRA BÊJIN WELAT

İro dîsa, xwînxarêd me pir dir bûne,
Diranêd xwe tûj kirine, komkar bûne.
Kîn û buhza nava xwe da avitine,
Dest dane hev, ser simteka sekînîne.
Şeref, namûs, bîr kirine noñ her car,
Quta gelê me kirine armanc, qîrar.
Fîrsend îcar ji alêmeye, wê ber nedîn,
Sist bûna me, boy gelê me ês û derdin.
Neyarêd me bê itbarin, him bi zîrâr,
Bê murvetin, bê insafin, pir bi qîrar.
Wekî ev dem, ji destê me bê berdanê,
Navê Kurdê rûyê dinê bê hildanê.

Wede hatye, hemû yekbin, pişt bidine hev,
Pêş neyarê xwe bisekinin, idî hûn tev.
Gişk bi hevra, bi dengekî, bêjin «WELAT»,
Ahil, cahil, hemû gir-hûr, bêjin «WELAT».
Dayîk û xûşk, bav û bira, bêjin «WELAT»,
Dapîr, bapîr, dua bikin, bêjin «WELAT».
Zilam û dot, çekê hildin, bêjin «WELAT»,
Zarêd şîrmêj, megrîn, megrîn, bêjin «WELAT».
Hemû hevra, hemû hevra, bêjin «WELAT»,
Şev û roja, gav-siheta, bêjin «WELAT».

Bê welati – bê rusqete û bê ware,
Ji dayına Rebbê jorîn ew bê pare.
Ew bê şûne, bê hêliné, bê piştovan,
Hemû fesla sergerdane sere rîyan.
Şikir, şikir, idî dinê hemû zane,
Eva qurna bîst û yekê yê Kurdane.
Kulmê sere har neyar da hûn zexm lêxin,
Dest bidine hev, beraz zevya xwe zû derxin.
Dem hatiye, hîvia kesî hûn nemînin,
Azaya xwe destê zorê hûn bistînin.

Hüseyin
Kürdooglu

Gözəl balaların istəklili, əziz,
Xatirən güneşli, mavi bir dəniz.
Nə çare, bir əsim yeldir ömrümüz,
Sanki ömr deyil, yel geldi getdi.

5.01.2003

GƏLSİN O GÜN
(Sazımızın böyük ustası
Ədalətə)

Yaralyiam, qanım kəsmir, Ədalət,
Yetişəsən, dar ayaqda çalasan.
Bəkə yaram qaysaq tuta sinəmdə,
Tale məndən dönen çadıda çalasan.

Sal qayasan, köksündə bir şələle,
Kim içmədi bu meydən bir piyale?!
Ya tufandır, ya cengidir, ya nale,
Dünya boyda bir yığnaqda çalasan!

Yeddi ildir dərdin-qəmin diliyəm,
Yel ağızında Yanıq Kərəm külüyəm.
Dəlidəğdən ayrı düşən dəliyəm,
Gəlsin o gün, Dəlidəğda çalasan.

Bu müsibət nə uzundur, nə uzun,
Qovğası çox, bələsi çox oğuzun.
Söykenəsən ağ ciyinə Qırqızın,
Zəfər günü Qarabağda çalasan.

Qismət ola, qoşa gedək Laçına,
Saz tutasın gələn elin köçünə.

Bir baxasan saysız qurban qoçuna,
Qırxbulaqda, Yüzbulaqda çalasan.

Qızlıqşan, qanadıların məhəbbət,
Haqq aşıqi, tanrıdanın bu qismət.
Yurdumuza səadətdir, səadət,
Hər obada, hər oymaqda çalasan.

DUMAN, AY DUMAN

Laçını salma yadına,
Amandır, duman, ay duman!
Ata yurdunun həsrəti,
Yamandır, yaman, ay duman!

Nə söyleyim qaçqın ele,
Bax gözündən axan selə.
O yurda dönməyim hələ
Güməndir, güman, ay duman!

Gilgil çayı coşub daşan,
Qayalarda min bir nişan.
Kürdooglu da dağdan aşan,
Dumandır, duman, ay duman!

Dəvəçi-Dəhnə kəndi
7.12.1997Tariyel
CəlilKİM DEYİR Kİ, DÜNYA HƏMIN
DÜNYADI

Dəyişdirib fəsillərdə yerini,
Seçmək olmur ağıllıdan dəlini.
Şeş-beş verir biqeyretin zərinə,
Kim deyir ki, dünya həmin dünyadı!?

Əzəl belə bir quruluş yoxuydu,
Kişilərin gözü, könlü toxuydu,
Şerəflilər şerəfsizdən çoxuydu,
Kim deyir ki, dünya həmin dünyadı!?

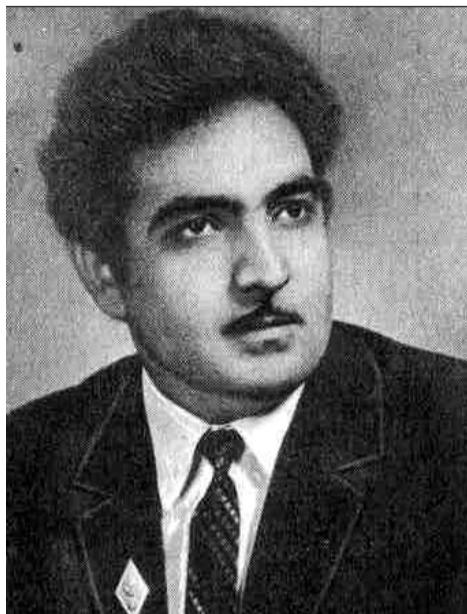
Dilo qertel
Dilo qertel, dilo sêfil belengaz,
Qet şa nabî, car nakenî, nakî naz.
Dinya alem temam bûye gul û nûr,
Tu dirokî, dikewgirî hûre-hûr.

Derdə dinə dane te da ci hêwal,
Çi dixwazî sîngê min da dikî qal.
Em pizmamin, hevra bûne ji dêkê,
Me çavên xwe vekirye tev rokê.

Şeytan yıldızı bu dünyadan komasın,
Çoxu dandı öz əcdadın, babasın.
Oğul satdı yad qızına anasın,
Kim deyir ki, dünya həmin dünyadı!?

Yeddi övlad yetişdirən bir ata,
Qərib elde, dar qefəsde tək yata,
Sonsuz qala, yixılanda yad tutə,
Kim deyir ki, dünya həmin dünyadı!?

KÜRD XALQININ ZƏFƏR TARİXİNDƏN

Səbahəddin Eloğlu

Sair, publisist, tarixçi, filosof- xalq qəhrəmanı SULTAN bəy, HƏSƏN bəy ZƏRDABİ, ŞƏHRYAR adına mükafatların laureati Səbahəddin Eloğlu 40 ilə yaxındır ki, DÜNYA TARİXİNİ nəzmə çəkir.

"Kürdlərin zəfər tarixinidən" fəslindən bir parçanı oxuculara təqdim edirik. Bu fasil 100 illik SƏLİB müharibüsinə darmadağın edib. İSLAM DÜNYASININ ÇİÇƏKLƏNMƏSİNƏ şərait yaranan Qədim Misir hökümdarı, məşhur KÜRD sərkərdəsi SƏLAHƏDDİN ƏYYUBİYƏ ittah olunur.

...Xudaya, səndən bir umacağım var,
Sən məni nadanın əlindən qurtar.
Güç ver aşa bilim uca sədləri,
Açımlı bağlı qalan həqiqətləri.

Əcəmi, yezidi kürdlər bir zaman,
Yayılıb tutmuşdur dünyani tamam.
Tarix xəlbirləmiş bu qədim xalqı,
Başqa xalq onun tək çətin qalardı.

Qədim tarixləri öyrənən zaman,
Söz verdim, söz açam bir gün bu xalqdan.
Bu xalqın şərəfli bir keçmiş var,
Bu şərəf tarixdə bu gün də yaşar.
Ən böyük idraklar haçan oyanmış,
Yerin dan ulduzu kürdləri sanmış.
Qədim buzlaşmadan əvvəlki dünya,
Çalışmış həyatda kürdü qoruya.
Uzaq keçmişləri saldıqça yada,
Asan tapacaqsan kürdü dünyada.
Kürdlərin soyunu axtarsan əgər,
Sənəd dastan verər qədim ölkələr.
Dünya allahların kürdlər azaltmış,
Odur ki, dünyada Allah tək qalmış.
Bir zaman inkişaf o yerə çatmış,
Uçan xalçaları kürdlər yaratmış.
Bir vaxtı dunyani su alan zaman,
Nuh Nəbi salamat çıxmışdır ondan.
Elə ki günəşin istisi sönmüş,

Kürdün taleyi də o vaxtdan dönmüş.
Dağılmış dünyadan sonra nə olub,
Bir qədər danişmaq qəlbimə dolub.

Qədim illərdən bu günə qədər,
Kürdün mərdliyindən söz açmış bəşər.
Kürlərin tarixdə iki xidməti,
Bu xalqa gətirmiş böyük hörməti.
Biri ədalətdir, onlar yaratmış,
Zülmün zəncirini çox qırıb atmış.
O biri sərvətdir, sərvətlə inan,
Yaşayıb yaratmış dünyada insan.
Kürdün saxladığı saysız quzular,
Demişlər azalsa həyat pozular.

Qədim Amazonlar, qədim Şumerlər,
Göz açıb kürdləri atlı görübər.
Nilin sahilindən ta Çinə qədər,
Abadlıq işləri görmüşdür kürdlər.

Kürdlərin tikdiyi qədim qalalar,
Axtarsan dünyanın hər yerində var.
Kürdün şəhərləri torpağın altda,
Axtarsan taparsan çox dərin qatda.
Keçmişdən səs verən o sirli daşlar,
Kürdün adı ilə səhbətə başlar.
Bir ac Anna - Bani kitabəsini
Öyrən kainatı, yer kürəsini.
Kürdlər varisidir Lullubeylərin,
Qolda güclülərin, adda yeylərin.
Mesapotomiyanı - qədim şəhəri,
Məgər yaratmamış Kürdün hünəri?
Lullular, Kutilər, o mərd tayfalar,
Məgər kurd deyildi, niyə danırlar?
Miladdan üç min il əvvəl də bəli,
Yazılmış tarixə kürdün hünəri.
O zalim, o qəddar Naramsis şahı,
Kürdün zərbəsindən çox çəkmiş ahı.
Yunanlar uşaqqı kürdlər yanında,
Kürdün də qanı var Yunan qanında.
Böyük sərkərdələr çoxalsın deyə,
Yunanlar meyl etmiş kürdü sevməyə.
İsgəndər min kürdü seçib aparmış,
Gözəllər kürdlərdən toxum tutarmış.
Yunan gözəlləri deyirlər bir vaxt,
Hərdən kürdlərlə olublar xoşbəxt.
Qədim abxazların kurd babaları,
Qafqazda çox qurmuş sərt qalaları.
Əcəmi, yezidi kürdlər bir zaman,
Yayılıb tutmuşdur dünyani tamam.
Tarix xəlbirləmiş bu qədim xalqı,
Başqa xalq onun tək çətin qalardı.

Gəl danma tarixin həqiqətini,
Kim qurdu Şəddadi Kurd dövlətini?
Məhəmməd Ben şəddad kürdü istəsən,
Qədim kitabları açıb görərsən.
Onlar düz iki yüz iyirmi üç il,
Hakimlik etdirilər, bu asan deyil!
Gəncəni yenidən saldılar onlar.
Tarixdə əbədi qaldılar onlar.
Qurdular Gəncədə mərkəziyyəti,
Ucaldı bu yurdun şanı -şöhrəti.
Onlar gətirdilər Qafqazı cana,
Vergi də qoydular ilk Gürcüstana.
Yüksəkdə tutdular şeiri - sənəti,
Yaydlar dünyaya mədəniyyəti.
Dikbaşlıq eləmə, gəl dinlə bir az,
Bu yerdə naqqalıq əsla yaramaz.
O zaman yazdırdı Qətran Təbrizi,

"Gəncə elm yuvası, şeir dənizi".
Ağilla, idrakla yaşayır Gəncə,
Cənnət bağçasına bənzəyir Gəncə".

İstəsən biləsən kurd hünərini,
Bəs edər görməyə Xudafərini.
Şəddadilər tikdi verib varını,
Həm onu, həm Gəncə qapılarını.
Karvanlar bu yerə qızıl gətirmiş,
Gedəndə bu yerdən kitab götürmiş.
Qızılla bəzənmiş qədim kitablar,
Qazılsa, Gəncədən çoxlu tapılar.
Gəncəni dağıdan o zəlzələdən
Axı, nə qaldı ki, danişm nədən?
Bu dərdi çəkdikcə ağırdı ürək,
Tapmadı bir həmdəm eyləsin kömək.
Gəncənin şərəfi, şöhrəti o vaxt
Layiq görünürdü dünyaya paytaxt.
Yaxşı qarşılanar bu səhbət məncə,
Nizami kurd olub deyilə öncə.

Kürdlər tam alanda Qafqazı ələ,
Qafqazda erməni yoxidi hələ.
Qafqazın dağları kürdlərin olmuş,
Kürdlər bu yerlərdə çox qala qurmuş.
Ləzgilər soy kökün axtarsa əgər,
Görər ki, qohumdu qılıncla xəncər.
Qafqazın tarixin öyrənə bilsən,
Mənim dediyimi təsdiq edərsən.
Çeçenlər kürdlərdən törənib bir vaxt,
Onlar da mərdliklə olublar xoşbəxt.
Bir qoca çeçendən get soruş bunu,
Sənə deyəcəkdir kurd olduğunu.
Kürdün kimliyini bilmək istəsən,
Gərək Zəngəzuru gəlib görəsən.
Tarixçi görsəydi Bisütun dağın,
Burdan başlayardı tarix yazmağın.
Misir ehramundan bəzi cizgilər,
Ağ oğlan qəsrində aydın görünər.
Daşı daşlarla yox,dəmirlə yonan,
Min hikmət yaratmış bu yerdə inan.
Zəfər bayrağını dağlara vuran,
Dağların üstündə qalalar quran.
Azadlıq yolunda çox qurban verən,
Bu xalq unudulur bilmirəm nədən?

Bilirsən, nə etmiş kürdlər bir zaman?
Qurtarmış İslami çox ağır dardan!
Qədim Avropanın xacəpərestləri,
Yüz illər sindirmiş göy məscidləri.
Müsəlman keçmişin öyrənsə əgər,
Kürdün dərgahına daim baş əyər.
Kəsərli qılınçı, sürətli oxu,
Kürdlər çox işlədib, tarixdə onu.
Ağır döyüşlərdən zəfər bayrağın,
Kürdlər qaldırıblar, məhv olsun xain.
Xainlik olmasa, inan ki, kürdlər.
Qayada bağ salıb məhsul götürər.
Şərqiş şahları kürdlər qorumuş,
Kurd olan sarayda sakitlik olmuş.
Qorxusuz yaşamış bəzən ölkələr,
Ordu başçıları olanda kürdlər.
Qədim hindliləri Xəzerdən qovan,
Kurd xanı deyilmi, kürdəxanından?
Namərd orduları qafqazda əzən,
Məgər kurd deyilmi, danırsan nədən?
Qıçıq gözlər, Tuğyan çayında,
Kürdlər məğlub etmiş bahar ayında.
O vaxtdan kəsilmiş şərq hücumları,
At ilə, it ilə cum ha cumları.

Türklər öyünməsin çox cövlən edib,
Dar gündə köməyə kürdlərə gedib.
Kürdün qılınçı ilə dirçəlmiş Tatar,
Danılsa bu faktə dəlil tapılar.
Qədim Əhrəmilər döyüsdən əvvəl,
Kürdlərlə güləşib xeyir görübər.

Xəzər sahilində Mərdi - Məkanı
Kürdlər salıbdılar. Bu məkan hanı?
Qılınç dünyasının qoç qəhrəmanı,
Bircə Koroğlundur, gəl onu tanı.

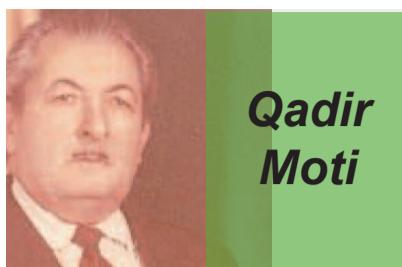
Kürdlər nə yaradıb qoyub dünyada,
Çətindir hamısın gətirmək yada.
Oxuyan olsayıdı daş kitabları,
Günəş tek parlardı əqlin açarı.
Kürdün yapincısı qədim zamandan,
Qorumuş insanı qardan - borandan.
Təsəvvür etdiyin ən qədim dünya,
Ən çox əylənmüşdür kurd oyunuyla.
Kürdlərin getdiyi yallılar ki, var,
Böyük qayalarda əksi tapılar.
Qədim muğamları öyrənsən əgər,
Qəlbini maqnit tek hikmət çəkər.
Bayati, heyratı, şüx diringələr.
Dinləsən bu gün də xoşuna gələr.

Kürdlərdən söz açan pirani demiş,
Kürdün qazandığın dostları yemiş.
Kürddə adət deyil var yiğib qoymaq,
Kürdün yeməyidi bal ilə qaymaq.
Kürdün süfrəsində kabab yeyənlər,
Süfrədən duranda "əhsən" demişlər.
Kurd ilə dostluğu bacarsan əgər,
Sənə quzu kəsər ölenə qədər.
Kürdlə qonşu olsan, basma ayağın,
Dar gündə olacaq sənin dayağın.
Baxıb görkəminə gəl sanma fağır,
Kürdün mənliyi var, özündən ağır.
Kürdlərin tarixin nəzmə çəkəndə
Kürdlər qalmamışdı doğma vətəndə.
Kürdlər yadlar üçün ölümə getmiş,
Çox xalqı ölümdən Kurd xilas etmiş.
Bu xalqın tarixin tam yazuşam əgər,
Ta tarix yazmaqdən xalqlar əl çəkər.
Çox sırrı açmağa göstərsəm maraqlı,
Bil ki, söndürülər bu yanın çıraq.
Eloğlu, qoy qalsın bəzi səhbətlər,
Vaxt gələr, onlar da nəzmə çəkilər.
Vəfa, etibar, sədaqət hər nə var
Axtarsan hamısı kürddə tapılar.
Hər nədən söz açdım, mindən biridi,
Belə danişmaq da kurd hünəridi!

Əziz oxucu, hansı bir xalqın tarixini
ürəyimə yatacaq səviyyədə nəzmə
çəkməsə, özümü mənən o xalqın
övladı saymışam. Mənim atam azərbaycanlı,
anam kurd qızıdır. Hər iki
xalq mənim üçün əzizdir.

Atanı anadan ayırma, oğul,
Çəkicə zindanın birdir yarası.

Zəngəzur qəzeti

Qadir
MotiRABE, RABE
ŞÊR BARZANÎ!

Mêrxasê me Barzanîye,
Rîya rastî wî danîye,
Derdê Kurdan wî zanîye,
Rabe rabe, mêt Barzanî!
Li meydanê şêr Barzanî!

Kurdistanê bona kurda,
Agir danê pêda-pêda,
Te serwerî daye kêda?
Rabe, rabe, şêr Barzanî!
Li meydanê şêr Barzanî!

Bêjin bavo, bejin dayê,
Bikin gazî, hewar, hayê
Heyfa dijmin li me nayê.
Rabe, rabe, mêt Barzanî!
Li meydanê şêr Barzanî!

Kurd mêrxasê, bê tifaqe,
Kî razaye tu wan rake.
Dilê akkard dîsa şake,
Rabe, rabe, mêt Barzanî!
Li meydanê şêr Barzanî!

Qasid herro cawa tine –
Qira kurdan zef danîne,
Halê weten derd û şîne,
Rabe, rabe, mêt Barzanî!
Li meydanê şêr Barzanî!

Kurdistanam zef bedewe,
Lema dijmin dike dewe.
Dil hinavêm, ruhêm ewe,
Rabe, rabe, mêt Barzanî!
Li meydanê şêr Barzanî!

Gumana me Kurdistanê,
Çi derdekî bê dermane?!
Mîna zarê bê dê mane,
Rabe, rabe, mêt Barzanî!
Li meydanê şêr Barzanî!

Cîranê te ev çend sale
Koroxlî û Rostem-Zale.
Cegerxwîn jî pir dinale.
Rabe, rabe, mêt Barzanî!
Li meydanê şêr Barzanî!

Şêrê kurdan bike gazî,
Li te naye belengazî,
Tu mêrxasi weke bazî.
Rabe, rabe, mêt Barzanî!
Li meydanê şêr Barzanî!

Kurd gelleke ser hev nîne,
Qadir lema dil birîne.
Çima îro hesp bê zîne?
Rabe, rabe, mêt Barzanî!
Li meydanê şêr Barzanî!

Süleyman Çakır

..EY JÎYAN...

derketî bêbext.
mame bê war.
lekâ rûreş li cem te.
jîyan tu çime har û dîn.

EZ NIZANİM DÎYAM KÎYE?
Sewdesera dil kevirê,
Ewlad teme ji bav, bîrê,
Çi mital kir te bê xêrê,
Ez nizanim gûnêm çîye?
Qet nasnakim dîyam kîye?

Ez bê zarim, bi zewalim,
Boy huba dê pir dinâlim,
Kerba nexaş tim bedhalim,
Ez nizanim gûnêm çîye?
Qet nasnakim dîyam kîye?

Dunya, alem tew dibîne,
Zarê bê dê tim bi şîne.
Aykêm tera qet nemîne,
Ez nizanim gûnêm çîye?
Qet nasnakim dîyam kîye?

Dewran xerab vê revêda,
Dor me neyar pêda-pêda.
Te ez hîştîm, dame kêda,
Ez nizanim gûnêm çîye?
Qet nasnakim dîyam kîye?

Bê însafê, dê ha nabin,
Dê bi kezev, dê bi tabin.
Xêrxwaz, rûspî, alim rabin,
Ez nizanim gûnêm çîye?
Qet nasnakim dîyam kîye?

Te por kurê çîma mêt kir,
Hema mêt kir, hezar sér kir,
Sêwî hîştîm te ci xêr kir,
Ez nizanim gûnêm çîye?
Qet nasnakim dîyam kîye?

Min nizanbû tê ha bikî,
Har neyaran li me şakî,
Ji vê karê qet şerm nakî,
Ez nizanim gûnêm çîye?
Qet nasnakim dîyam kîye?

Diya zarên xwe davêje,
Ew zef îblîs, yanê gêje,
Evê zulmê gel, êl bêje,
Ez nizanim gûnêm çrye?
Qet nasnakim dîyam kîye?

Xal-xatîya rîyam birrîn,
Ez firotim, lê tu kirîn,
Ber vê zulmê êl digirîn,
Ez nizanim gûnêm çîye?
Qet nasnakim dîyam kîye?

Xezal bê kar kale-kalin,
Bilbil be gul nale-nalin,
Te nabînim ev çend salin.
Ez nizanim gûnêm çîye?
Qet nasnakim dîyam kîye?

Qewm-lêzim tew agadarin,
Der-dorê te qelp dil sarin,
Wana ruhê bavêm xarin,
Ez nizanim gûnêm çîye?
Qet nasnakim dîyam kîye?

Qadir Motî, ax mekşîne,
Daykî hara nele bînê.
Mîrêm jorda xwe dibîne,
Ez nizanim gûnêm çîye?
Qet nasnakim dîyam kîye?

..Nabê ev wîrân û fîgan.
..Li serserê min tim ferman.
..Tu nebû ne heval tu nebû cîran.
..Ey jîyan tu çime bê wîjdan.
Ez Ketim bela gûrê har.
Xwarin dil û Bedena bi can.
Tu nebû ne çare û nebû derman.
Ey jîyan tu çime tim neyar.
..Ez wek xelk alem.
..Mirov û însan.
..Xwedî maf û war.
..Ey jîyan tu çime limin har.
Dert û limin bûne bar.
Emrê min te xilas kir bi car.
Ah didim ez nabim xûlam.
Ey jîyan tu tim har û bê wîjdan.
...Mamoste Nîviskar Sîyasetmeda

Xaylaza Reşid

WELATÊM AXEK PÎROZ E:

Welatêm axek pîroz e
Dijmin me ra dew doz e
Miletê min pir dilsoz e
Enî vekirî, serî qiloq e.
Em guh nadine nekesa
Ereb û ecem û fariza
Bila bitelin ew ji tîrsa
Em ketine his e, hisa.

Em ew nînin kurdê berê
Bira bira davît e sivderê

Em mîrxasin bi xencerê
Bila çevê dijmina derê.
Rojhilat rojaava bira ne
Başûr êdî serhildan e
Bakûrê bibe piştovane
îro jî, roj roja kurda ne..

14.10.2017

KURDISTANA MIN.

Kurdistana min hêja ye
Ewa gula nav gula ye
Ew xwestina her dila ye
Hun dizanin pir zêriya ye.

Kurdistana min rengîn e
Ber dilê min da şîrîn e
Ruhê xwe va pir zengîn e
îro eşqê wê ji me ra bîne.

Kurdistana min helal e
Mîna ava kaniya zelal e
Edî çend sal ew dinale
îro rizgar be ji te helal e.

Kurdistanam birq vedide
Xwedî cangorî û şehîd e
îro rabe heq ê xwe hilde
Gelê te, bi te, serbilinde.

Dîroka te zef kevnar e
Mêstopotomîya ew war e
Hemî dem ê wê bahar e
Aşîtîhez û şervanê har e.

Dunya mala hemûyan,
Bese hev bikin cuda,
Zulmê hingavt ev cîhan,
Hev nekin înkâr, unda.

Ev ci top, tang û cekin,
Bese hevra şer nekin,
Ji zulm zorê vekişin,
Dijî hevdû nemeşin.

Nehîlin biqewmin şer.
Mirov nejîn derbeder,
Dunya me dikin par-par,
Nava hevda koledar.

Ey mirovên dunyayê,
Hevra nekin şin, wayê,
Sinora bese rakin,
Hevra werê tim rayê.

Mirov hemû birane,
Zulm û zor çirane.
Bê aşîtî ev cîhan,
Tar û mare wêrane.

Rê nedîn kujer, hovan,
Ku bukujin mirovan.
Bi wekhevî, biraftî,
Hevra bidin silavan.

Heya ku xelqperestî bê niştmanî,
Jîyanêda tê birizî erzanî,
Pêş cîhanê bê fehmî û nezanî,
Vê rewşeda gelo kêra lazîmî
ÊY KURD.....???.

25 .05.2012.

ÊY mirovên vê dune.

Êy mirovên vê dunê,
Dest berdin ji kîn, şera,
Dur herin hun ji kîn ê,
Wekhev bijîn bi hevra.

Hevra bibin pişt, teyax,
Hevdu nekin belengaz,
Mafa nekin teng, yasax,
Bijîn kubar serfiraz.
Hevra bibin xûşk bira,
Dest bidin destê hevda,
Rê nedîn hov kujera,
Hilşînin xwîna evda.

Cavê we qe nebîne,
Mirin kuştin û xwînê,
Xirav nekin vê dunê,
Unda nekin evînê.

Dunya rengn cindîye,
Kî nezane gundîye,
Qurne, dewran tê dicin,
Ew tim nûye zindîye.

Her kes tê wedelîye,
Ji derda ne xalîye,
Emrek têra me nake,
Em ci dikin nîvcîye.

Êy mirov deme rave,
Dunya me xirav dive,
Dijî pîsyê bisene,
Dunya bi te yê şenve.

Kî naha paşda mave,
Qismetî wî tim xave,
Ku tu herî demêra
Ser te hertim yê tav ve.

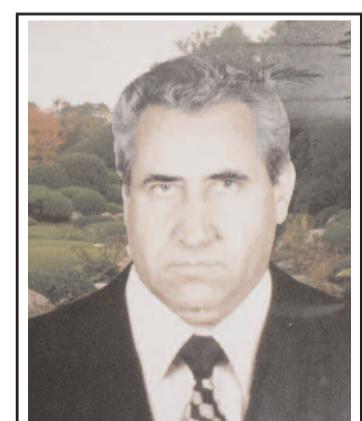
DILOK JI BO MAM CELAL.

Dinya heye xanek tijj
Nifşek radibe, nifşek dijj
îro hatî roja me jî...
Dinya heye xaniman e

Mirov li vir her mîvan e
Û diçê wek bazirgan e.
Dinya heye ro û denek e
Çerxê dinê her felek e

Mirin heye, tu îna ke.
Dinya heye niç e niç e
Nifş nifş hema dû hev diçê
Herkes di wê rê da diçê...

Oxir be te ra Mam Celal
Keda xwe me bike helal
Kurdistana ronî û şemal...

ÜSİVÊ FEQÎ EVDILE
DASTAN

Birêz xwendevan,
Bîvin guhdervan.

Berî hemûyain,
Qalbikim ji wan.
Gelê dîrokzan,
Gişk bêhtir hozan,

Ev kirin dastan.
Mîna kilaman,
Ew bi te stran,
Pêşîn "Şêx Senan",

Gawa bedewe,
Şêx yekî tewe.
"Memê û Eşyê",
Bilind tê kivşê.

"Memê û Zînê",
Bû rewşa dinê.
Şa, "Ker û Kulik",
Paşê bûn şipük.

"Leylê û Mecnûn",
Bi dil bûn argûn.
"Ferhad û Şîrîn",
Dil wan bû birîn.

"Hemdîn û Şemdîn",
Herdu jî mîrbûn.
Bira, tîvdîrbûn.

O, "Hamê Mûsê"
Boy nav, namûsê,
Şîtdarê asê.
Kela "Dim-dimê",
Dîroke timê.

"Xecê-Sîyabend",
Girêdan peyvend,
Dastanîn- çend-çend.
Boy gel dîroke,
Dilê xwe şake,
Tu boy me adî,
Zimanê kurdî.

Qafqazda Şəddadi Kürd dövləti

Azərbaycan tarixən çox millətli ölkə kimi tanınmışdır. Əlverişli coğrafi mövqeyə malik olan Azərbaycanda müxtəlif etnik mənşəyə malik olan xalqlar əslər boyu birlikdə yaşayaraq müasir Azərbaycan xalqının formalaşmasında yaxından iştirak etmişlər. Antik Yunan Roma müellifləri-Miletli Hekatey, Lampsaklı Xaron, Lidiyalı Ksanf, Herodot, Knidli Ktesi, Ksenofont, Strabon, Tit Livi və s. Azərbaycanda yaşayan müxtəlif tayfalar dan bəhs etmişlər. Məşhur yunan coğrafiyaçısı Strabon (e.ə. 63-b. e. 23-cü illər) Albaniyada (müasir Azərbaycan Respublikası) yaşayan 26 tayfanın adın çəkir. Pəhləvi, qədim erməni, ərəb, fars, Suriya mənbələri Azərbaycanda yaşayan müxtəlif dillərdə danışan xalqlar barədə məlumat verir. Əreb müellifi İbn Hövgəl Qabəh(Qafqaz) dağlarında 360 dildə danışlığından göstərir. Diger məşhur əreb səyyah-coğrafiyasuna və tarixçi əl-Məsudinin yazdığını görə Qafqazda hər birinin öz hökməti və başqalarının anlaşılmadığı dili olan 72 xalq yaşayır.

İrandilli xalq olan kürdlər Azərbaycanın aborigen sakinləri olub qədim dövrlərdən müasir Azərbaycan və Ermənistən ərazilərdə yaşamışlar. Mənbələrdə kürdlər müxtəlif adalarla yad edilmişdir. Məsələn, qədim erməni mənbələrində kürdlər daha çox marlar(midiyalılar) adlanır. Sasaniyərin hakimiyəti dövründə (III-VII əsrlər) kürdlər regionun əsas etnik ünsürlərindən biriydi. Təsadüfi deyil ki, əreb mənbələri Şirvan və həttədə Dərbənddə də kürd məskənlərinin olmasından bəhs edirlər. Əreb işğalı prosesində ərəblərə azərbaycanlılar arasında bağlanmış müqavilədə Balasakan və Savalan kürdlərinin adlarının çəkilməsi kürdlərin yadətliliklərə qarşı mübarizəsinə və əsas etnik qüvvələrdən biri olmasına göstərir. Təsadüfi deyil ki, Əreb xilafətinin parçalanması nəticəsində yaranan feodal dövlətlərinin əksəriyyətində hakim sülalələr kürd mənşəli tayfalar olmuşlar. Hətta türk mənşəli Saciler dövlətinin (889-941-ci illər) sonunu hokümdarı Deysəm ibn İbrahim ibn Şadluye mənşəcə kürd olmuşdur. Belə tanınmış kürd sülalələrindən biri de Azərbaycanın və bir sıra qonşu ölkələrin herbi siyasi tarixində fəal rol oynamış Şəddadilər sülaləsidir. Bu sülalə X əsrin ortalarından XII əsrin sonuna dek Cənubi Qafqazın Gəncə, Arran-Naxçıvan, Dvin və Ani əmirliliklərində hakimiyət başında olmuşlar. Görkəmləi Azərbaycan tarixçisi, t. e. d. professor M. X. Şərifli 1978-ci ildə nəşr olunmuş "IX əsrin ikinci yarısı-XI əsrərə Azərbaycan feodal dövlətləri" monografiyasında Şəddadilər dövləti haqqında qiymətli məlumatlar verir. Üstündən xeyli vaxt keçməsinə baxmayaraq ilkin mənbələr əsasında yazılmış bu əser öz əhəmiyyətini ini də saxlayıb. Bu sayımızdan başlayaraq bu əserin Şəddadilər dövlətindən bəhs edən hissəsini

bəzi dəyişiklik və əlavələrle diqqətinizə çatdıracaq.

Gəcə Şəddadilər dövləti X əsrin II yarısında əmələ gəlmişdir. Bu dövlətin ərazisi əsas etibarilə şimalda Kür çayı, cənubda Araz çayı, şərqdə Beyləqan nahiyyəsi, qərbə Xunan qalasına(Al-İstakhri. Kitab Masalik al-Mamalik, ed. de Goeje, BGA, t. I Lugd. Batav, 1870, səh. 193) qədər uzanan Arran torpaqlarını əhatə etmişdir. Məlum olduğu kimi, Arran vilayətinin ərazisi ayrı-ayrı dövrlərdə öz sərhədlərini dəyişmişdir. İstəksi Arran vilayətindən bəhs edərkən göstəri ki, Arranın sərhədi Dərbənddən Tiflisə və

dillərinin birində danışan iranlıların bir qismi kimi göstərməyə çalışaraq onları VI əsrin axıllarında buraya köçüb gəlmiş Mehranilərlə əlaqələndirmişdir. (Kəsərvi Təbrizi. Şəhriyaranı -romnan, II cild, Tehran 1928, səh. 3). Şəddadilərin hakimiyəti dövründə Arranın ən görkəmli şəhəri Gəncə idi. Onların hakimiyəti Gəncədə təşəkkül etmiş və beləliklə Gəncə şəhəri Şəddadilər dövlətinin paytaxtı olmuşdu.

Şəddadilər ilk dəfə Dəbil (Dvin) ətrafında yaşamış 340 (951)-ci ildən Şəddadi Məhəmməd Dəbilə rəsmi olaraq hakimiyət başına keçmişdir.

Araz çayı yaxınlığında Naxçıvan adlanan yerə qədər çatır(Yenə orada, səh. 190). İbn Hövgəl Bərdə haqqında bəhs etdiyi zaman onu Ümmür-Ran , yəni Arranın anası hesab edir. (İbn Haukal. Liber imaginis terrae. ed. J. H. Kramers. Lugd. Batav 1939, səh. 337) göstərir ki, Arranda Bərdə, el-Bab(Dərbənd) və Tiflisdən böyük şəhər yoxdur. Beyləqan, Varsan, Bərdic, Bərzənc, Şamaxiya, Şirvan, Laican, Şabran, Qəbələ, Şəki, Cənzə(Gəncə), Şəmkür vəXunan isə kiçik vilayətlərdir;şəhərləri gözəl, eyni böyüklükde və məhsuldardır, yararlı təsərrüfat sahələrinə malikdir. (Yenə orada, səh. 342). Müqəddəsi "Əhsən et -təkasim fi-mərifet el-ekalim" əsərində yazır ki, Arrana gəldikdə o dəniz ilə Araz çayı arasında yarımadada şəklində olub bütün vilayətin təqribən üçdə birini təşkil edir. Məlik çayı vilayəti ortadan bölür, onun paytaxtı Bərdədir. (Descriptio imperii moslemici auctore, ed. M. J. de Goeje, Lugd. Batav, BGA, t. III, 1872. Səh. 373)

Arran ölkəsi və buradakı şəhərlər haqqında Yaqut Həməvi beş yazır:"Arran əreb adı deyildir , bu geniş ölkədir ve çoxlu şəhərləri vardır. Xalq dilində Gəncə deyilən Cənzə, Bərdə, Şəmkür və Beyləqan onun şəhərlərindəndir".

Münəccimbaşının "Camı əddüvəl" əsərinin "Şəddadilər " fəsliində göründüyü kimi, çox məşhur olan Arran ölkəsi qərbən. cənubdan və şərqdən Azərbaycanla. şimaldan isə Qafqaz dağları ilə həmsərhəddir. Naxçıvan, Gəncə, Dərbənd, Beyləqan, Şəmkür, Tiflis, hətta Şirvan da Arran şəhərlərindən sayılmışdır. (V. Minorski. Studies in Caucasian history, London, 1953. (Bundan sonra V. Minorski. Şəddadilər), səh. 6-8, 188)

Kəsərvi Təbrizi arranlıları İran

dillərinin birində danışan iranlıların bir qismi kimi göstərməyə çalışaraq onları VI əsrin axıllarında buraya köçüb gəlmiş Mehranilərlə əlaqələndirmişdir. (Kəsərvi Təbrizi. Şəhriyaranı -romnan, II cild, Tehran 1928, səh. 3). Şəddadilərin hakimiyəti dövründə Arranın ən görkəmli şəhəri Gəncə idi. Onların hakimiyəti Gəncədə təşəkkül etmiş və beləliklə Gəncə şəhəri Şəddadilər dövlətinin paytaxtı olmuşdu.

Şəddadilər ilk dəfə Dəbil (Dvin) ətrafında yaşamış 340 (951)-ci ildən Şəddadi Məhəmməd Dəbilə rəsmi olaraq hakimiyət başına keçmişdir.

əmələ gəlmişdir. Münəccimbaşının məlumatına görə Azərbaycan Salarilər dövlətinin başçısı Mərzuban 337(948/9)-ci ildə Rey hakimi ilə müharibə zamanı əsir düşərək Səmirem qalasında dörd ilə qədər. yəni 337-341 (948-953)-ci illərdə həbsdə saxlanılmışdı. Bu zaman Azərbaycan dövlətində qayda pozulmuş və hər bir vilayətdə feodal hakimlər baş qaldırılmışdı(V. Minorski. Şəddadilər, səh3). Hətta Mərzubanın övladları onun həbs etdiyi sabiq Azərbaycan hakimi Deysəm ibn İbrahim (Saciler dövlətinin sonunu hökmədarı(932-941) Deysəm ibn İbrahim ibn Şadluye el Kürdi-N. H.) həbsdən azad etmişdir. Deysəm Azərbaycanda gəzərək özünə tərəfdarlar axtarırdı. Bu zaman müstəqil olmağa çalışan feodallardan biri də Məhəmməd ibn Şəddad ibn Qurtaq idi (Yenə orada.). Məhəmməd ibn Şəddad fürsət-dən istifadə edərək Salarilər dövlətinə tabe olan Dəbil şəhərini tutaraq hakimiyətini möhkəmletməyə başlamışdı. Məhəmməd Dəbil şəhərini və əhalisini düşmənin hücum və basqınlarından mühafizə etməyi öz öhtəsinə götürərək əhaliyə bir sıra bir sərəvələrde vermişdi. (Yenə orada) Erməni müəllifi Vardan (1271-ci ildə ölmüşdür) Şəddadilərin mənşəyi və Gəncəyə gəlmələri haqqında çox qəribə bir məlumat verir. O yazır:"Həmin günlərdə Parisos nahiyyəsinə (Dağlıq Qarabağ vilayətindədir) şanlı knyz Qriqorinin (Magistros)

Məhəmməd öz oğulları ilə Dvin ətrafına gəlmişdi. Bunu da qeyd etmək lazımdır ki, o zaman Rəvvadi Məhəmmədin "Məmlən" adlandığı məlumdur. Lakin Vardan Məhəmməd adlı kişinin nə üçün "Mam" adlı qadınla qarşı saldığı aydın deyildir. Bütün bunlarla bərabər Vardanın əsərində

adaların, tarix və sairənin səhv olmasına baxmayaraq onun şəddadilər haqqındaki yazılarında qiymətli tarixi məlumat vardır.

Məhəmmədin Dəbilədəki hərəkətləri Azərbaycan hakimi Mərzubanın oğlu İbrahimə yetişdi. Mərzuban Səmiremdə həbsdə olduğu zaman Azərbaycanı oğlu İbrahim idarə edirdi. Məhəmməd ibn Şəddadın Dəbili tutduğunu eşidərək İbrahim atasını vassali Deyrəmus (Veyzur) hakiminə məktub yazaraq Dəbili mühəsirə edib Məhəmmədi oradan qovmasını tapşırırdı. Deyrəmus hakimi də qoşun toplayaraq Məhəmməd ibn Şəddadın üzərinə getdi. Məhəmməd isə əhalinin qüvvəsi ilə düşmənə siddətli müqavimet göstərdi. Araz çayı sahilində baş verən vuruşmada Məhəmməd qələbə çaldı, Deyrəmus hakiminin qoşunları qaçaraq yaxın meşələrdə gizləndilər. Bu hadisədən sonra Məhəmməd özünü və ailəsini müdafiə etmək üçün Təll həslə adlı qala tikdirdi. Məhəmmədin qələbə çalması xəbəri Ərdəbile çatıldıqda İbrahim Dəbile hücum etmək üçün qoşun toplamağa başladı. O, kurd və deyəmlilərdən böyük bir ordu toplayaraq Məhəmmədin üstüne gönderdi. İbrahimin piyada və süvarilərdən ibarət olan qoşunları Dəbili darvazalarına çatıldıqda Məhəmməd onları qarşılıdı və birinci hücumlarını dəf etdi. Lakin bundan sonra döyüş dahada şiddetləndi. Dəbili əhalisini buna dözə bilmədiyi üçün Məhəmməddən aralandı. Döyüş meydanında yalnız öz adamları ilə qalan Məhəmməd ibn Şəddad da məcbur olaraq geri çəkilib öz qalasına sığındı və sonradə adamları ilə bərabər Ermənistana getdi. Bundan sonra Dəbili əhalisini Məhəmmədin yanına hörməti şəxslər göndərərək qayıtmasını xahiş edərək, bir daha ona xəyanət etməyəcəklərini və etdilər. (V. Minorski. Şəddadilər, səh. 9). Başqa bir fikirə görə Məhəmməd Dəbili ətrafindakı döyüşdən sonra Ərzuruma getmişdi. Lakin V. Minorskini rəyinə görə bu zaman Məhəmməd Vaspurakandan uzaq getmemişdir. O eyləmlilərin təzyiqi nəticəsində Araz çayını cənuba doğru keçərək Vaspurakana getmişdi. (Yenə orada, səh. 37). Məhəmməd dəbillilərin xahişini qəbul edərək Dəbile qayıtmış və burada hakimiyəti yenidən əlinə allmışdı.

(ardı var)

Səhifəni hazırladı: Namiq Həsənov

Başkan Barzani'den birlik ve kardeşlik vurgusu!

Başkan Mesud Barzani, başkent Erbil'de Kadri Tarikatının Kesnezani koluunu lideri Şeyh Nehro

Kesnezani ve beraberindeki heyeti kabul etti. Tarafların yaptığı görüşmede,

Kürdistan, Irak ve bölgedeki gelişmelerin yanı sıra, toplumun tüm kesimleri arasında birlik ve kardeşlik ruhunun geliştirilmesine dikkat çekildi.

Başkan Barzani ve Şeyh Kesnezani'nin görüşmesinde, dindarlık ve birlikte yaşamın yüksek değerlerine saygı duyulması ve söz konusu değerlerin korunmasına vurgu yapıldı. Öte yandan taraflar görüşmede, Şeyh Nehro Kesnezani, Başkan Barzani'den Irak'ta istikrar ve birliğin sağlanması ve farklı kesimlerin yaklaşması konusunda rolünü devreye koyması çağrısında bulundu. **PeyamaKurd**

Rusya'ya yaptırım çağrıları içeren tasarıya AP'den onay!

Moskova ile Kiev arasında askeri gerilim sürüyorken Avrupa Parlamentosu (AP) milletvekilleri bugünkü genel kurul toplantısında, gerilimin tırmanması durumunda AB'ye Rusya'ya karşı yaptırım uygulamaya hazır olması çağrıları yapan Ukrayna sınırlarındaki duruma ilişkin tasayı oy çokluğuyla kabul etti.

Rusya'ya ilişkin yaptırım içeren tasarıının oylamasında 548 milletvekili tasarıının kabulü yönünde oy kullanırken, 69 milletvekili ret oyu verdi. 54 milletvekili ise çekimsiz kaldı.

Yapılan kararla ilgili AP milletvekilleri, onaylanan kararda özellikle AB Dış İlişkiler ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Josep Borrell'e "AB Konseyi'nin Rusya'nın eylemleri hakkında bilgilendirilmesi, Konseyin ABD ve NATO ülkeleri ve diğer ortaklarla yakın koordinasyon

içinde, özellikle sert ekonomik ve mali yaptırımların kabul edilmesi gibi diğer ortak adımları hızlı bir şekilde kabul etmeye hazır olmasını sağlamak" çağrıları yaptı.

AP milletvekilleri, Ukrayna'da gerilimin tırmanması durumunda

uygulanacak yaptırımların, AB'deki tüm varlıklarının dondurulması ve seyahat kısıtlaması getirilecek kişilerin listesinin genişletilmesinin yanı sıra, Rusya'nın SWIFT ödeme sisteminden çıkarılmasını içermesini öneriyor. **PeyamaKurd**

Rusya: İsrail, Şam Havalimanı'na füze saldırısı düzenledi!

Suriye'de yaşanan son saldırılarla ilgili açıklamada bulunan Rusya'nın Suriye'deki Tarafları

Uzlaştırma Merkezi, İsrail Hava Kuvvetleri'ne ait 4 adet F-16 jetinin Şam Havalimanı'na 8 seyir füze-

siyle saldırısı düzenlediğini bildirdi. Günlük basın toplantılarında saldırılara değinen Rusya'nın Suriye'deki Tarafları Uzlaştırma Merkezi Başkan Yardımcısı Vadim Kulit şu ifadelere yer verdi:

"İsrail Hava Kuvvetleri'ne ait 4 adet F-16 taktik uçağı Şam Havalimanı'nda hedefe 8 seyir füzesiyle saldırısı düzenledi. Suriye Hava Savunması, Pantsir-S sistemleriyle İsrail uçaklarının fırlattığı 7 füze imha etti."

Ayrıca Rus yetkili açıklamasında, "Hava saldırısı sonucunda bir maddi varlıklar deposu hasar gördü, bir kişiyi hayatını kaybetti" değerlendirmesinde bulundu. **PeyamaKurd**

IŞİD, Diyala'da Irak ordusuna saldırdı: Ölü ve yaralılar var!

Diyala'nın Hemrin bölgesinde terör örgütü IŞİD tarafından Irak ordusu mensuplarına pusuya kurduğu ifade edildi.

Bölgedeki güvenlik kaynaklarından edinilen bilgiye göre, Hemrin'in Hawze bölgesinde terör örgütü IŞİD'in kurduğu pusuya dolayısıyla 1 Irak askeri yaşamını yitirirken, 4 asker de yaralandı.

Kürdistan idaresi dışında kalan Kürdistani bölgelere saldırılarını yoğunlaştıran erör örgütü IŞİD çetelerinin, Irak askerlerinin geçiş

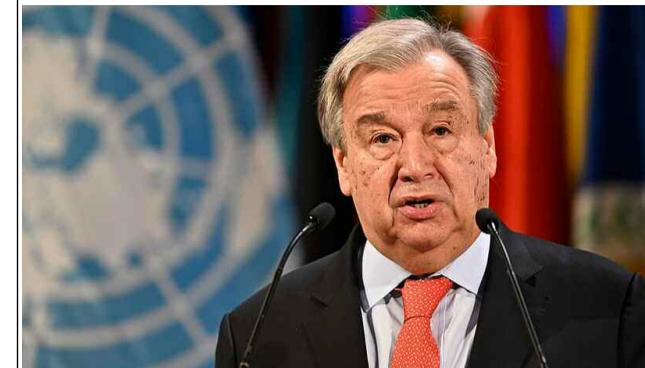

sırasında silahlı saldırı gerçekleştirdiği vurgulandı.

Son dönemde güvenlik boşluğunun olduğu bölgelerde terör örgütü IŞİD'in saldırılarında

artış görülmektedir. IŞİD teröristleri, Irak ordusunun yanı sıra Peşmerge ve Kürdistani bölgelerde Kürtlerin yaşadığı köylere de saldırılar düzenliyor. **PeyamaKurd**

BM: Uluslararası finans sisteminin reforma ihtiyacı var!

Dünyada gelişmelerle ilgili açıklamada bulunan Birleşmiş Milletler (BM) Genel Sekreteri Antonio Guterres, eşitsizlikleri ve istikrarsızlığı artıran mevcut küresel finansal sistemin reforma ihtiyacı olduğunu ifade etti.

Düzenlediği basın toplantısında, yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgını, artan eşitsizlikler, azalan kaynaklar, yüksek enflasyon ve iklim krizinden son derece endişe duyduğunu belirten Guterres, "Bu durum hızla düzelmeyecektir, daha zor zamanlarla karşı karşıya kalacağız" açıklamasında bulundu.

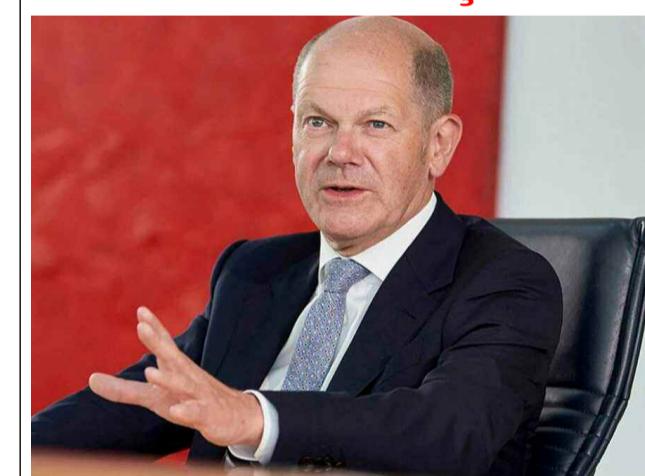
Salgında, ekonomik ve finansal alanda, iklim krizinde işlerin son derece kötüye gittiğini ve çirkinleştiğini dile getiren Antonio Guterres, "Tek çözüm dayanışma, dayanışma göstermemekse aptallık olur" ifadesini kullandı.

Guterres, Kovid-19'un yok olmadığını, aşiların da tek başına salgını ortadan kaldırılamayacağını netleştirdi. Dünya Sağlık Örgütünün yıl sonuna kadar tüm dünya nüfusunun yüzde 40'nın aşılanması hedefinin karşılanmadığını kaydetti.

Ayrıca açıklamasında, "98 ülke yıl sonuna kadar bu hedefi karşılayamadı, 40 ülke ise nüfusunun yüzde 10'unu bile aşılayamadı" diyen Guterres şu ifadelere yer verdi:

"Düşük gelirli ülkelerde nüfusun yüzde 4'ünden daha azına aşı yapılabildi. Yüksek gelirli ülkelerde ise aşılanma oranı Afrika ülkelerinden 8 kat fazla. Afrika yüzde 70 oranında aşılanma hedefini 2024'e kadar karşılayamayacak." **PeyamaKurd**

Almanya Başbakanı Scholz'dan: Avrupa'nın sınırlarına dair açıklama

Almanya Başbakanı Olaf Scholz, Ukrayna'nın doğusundaki gerilime ilişkin, sınırlarının değişmemesinin Avrupa için büyük önem taşıdığını dile getirdi.

Scholz, Brüksel'de yapılan Avrupa Birliği (AB) Liderler Zirvesi sonrası Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron ile ortak basın toplantısı gerçekleştirdi.

Zirvede Ukrayna'nın güvenliği konusunu görüşüştülerini kaydeden Scholz, bu konuda AB üyeleri arasındaki dayanışmayı görmekten mutlu olduğunu dile getirdi.

Scholz, "Avrupa sınırlarının yerinden oynaması bizim için büyük önem taşır. Bu güvenlik konusu herkes için geçerli. Bu ancak Avrupa'daki ortak güvenlik ilkesine saygı gösterilerek başabilir" diye konuştu. Scholz, sınır ihlali durumunda buna tepki verilmesinin hesaba katılması gerektiğini belirtti. **PeyamaKurd**

Başbakan, Şeyh Kesnezani ile Irak-Kürdistan'ı görüştü!

Başbakan Mesrur Barzani ile Şeyh Kesnezani, Irak ve Kürdistan Bölgesi'ndeki gelişmelere dikkat çekti.

Başkent Erbil'de Kürdistan Bölgesi Başkanı Mesrur

Barzani, Kadiri Tarikatının Kesnezani kolunun lideri Şeyh Nehro Muhammed Kesnezani ile bir görüşme gerçekleştirdi.

Tarafların gerçekleştirdiği görüşmede Irak'ın genel durumunun yanı sıra Kürdistan Bölgesi'nde barışçıl birlikte yaşam konusuna değinildi. Ayrıca taraflar görüşmede, hoşgörü ve dengelilik kültürünün gelişmesinin önemine vurgu yapılıırken, şiddetle mücadele ve sorunların diyalog ve anlayışla çözülmesi gerektiğini altı çizildi.

PeyamaKurd

NATO'nun askeri bütçesi 1 milyar 560 milyon avro olarak belirlendi

NATO'dan yapılan açıklamada, 2022 için sivil bütçesinin 289 milyon 100 bin avro, askeri bütçesinin ise 1 milyar 560 milyon avro olacağı ifade edildi.

Bütçe ile ilgili yazılı açıklamaya göre, sivil bütçe NATO'nun siber tehditlere adaptasyonu nedeniyle 2021'e oranla yüzde 8,9'luk artışla 289 milyon 100 bin avroya çıkarıldı.

NATO'nun aldığı karara göre, 1 milyar 560 milyon avro olarak belirlenen askeri bütçe ise geçen seneye oranla yüzde 3 azaldı.

Öte yandan açıklamada, büyük inşaat, komuta ve kontrol

sistemi yatırımlarını içeren NATO Güvenlik Yatırım Programı (NSIP) ise 2022 için en fazla 790 milyon avro olacağı belirtildi.

Sivil bütçe, sivil personel, işletme maliyetleri ve sivil pro-

gram harcamaları için fon sağlarken, askeri bütçe, NATO karargahlarının, dünya çapındaki programların, misyonların ve operasyonların işletme maliyetlerini kapsıyor.

PeyamaKurd

Türkiye Meclis'te bu defa kadın vekiller kavga etti, erkek vekiller ayırdı

Türkiye Meclisindeki bütçe görüşmelerinde, AKP'li Bahar Ayvazoğlu'nun CHP'li vekillerin üzerine yürümesi üzerine kadın vekiller arasında çıkan arbedeyi erkek milletvekilleri araya girerek ayırmak zorunda kaldı. 2022 yılı merkezi yönetim bütçe kanun teklifinin maddeleri görüşüldüğü Meclis Genel

Kurulu, bu defa kadın milletvekilleri kavga etti

Bütçe görüşmelerinin 11. gününde söz alan AKP Trabzon Milletvekili Bahar Ayvazoğlu, 10 dakikalık konuşmasının büyük bölümünde CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, CHP'li milletvekilleri ve CHP'yi hedef aldı.

Ayvazoğlu'nun ağır sözleri üzerine CHP Grup Başkanvekili Özgür Özel, salondaki tüm CHP milletvekilleri için 2'ser dakika sataşmadan söz istedi. Meclis Başkanvekili Haydar Akar da bu talebi olumlu karşılayınca iktidar ve muhalefet vekilleri arasında gerginlik yaşandı.

Meclis Başkanvekili Akar, oturma ara verdiği sırada önce MHP ve CHP arasında tartışmalar yaşandı. Bu sırada AKP Trabzon Milletvekili Bahar Ayvazoğlu ile İzmir Milletvekili Ceyda Bölmünmez Çankırı, CHP sıralarındaki Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal ve Denizli Milletvekili Gülistan Biçer Karaca'nın üzerine yürüdü.

AKP ve CHP'li kadın vekiller arasında yaşanan kavga ve arbedeyi araya giren erkek milletvekilleri ayırdı.

PeyamaKurd

Xoşnaw: Erbil'de can kaybı 11'e yükseldi!

Başkent Erbil'de meydana gelen sel felaketi ile ilgili açıklamada bulunan Vali Umed Xoşnaw, yaşamını yitirenlerin sayısının 11'e yükseldiğini duyurdu. Açıklamada bulunan Erbil Valisi Umed Xoşnaw, dün gece itibarıyla şiddetli yağışlardan dolayı vilayet sınırlarındaki birçok mahalle ve bölgede meydana gelen selde yaşamını yitirenlerin sayısının 11'e yükseldiğini ifade etti.

"Sele kapılan 3 kişinin ceseidine ulaşılamadı"

Vali Xoşnaw açıklamasında, yaşamını yitirenlerden birinin 10

aylık bir çocuk olduğunu belirterek, sele kapılan 3 kişinin cesedine ulaşamadığını belirtti.

Daha önce açıklamada bulunan Vali Xoşnaw, sel nedeniyle Daratu Mahallesi'ndeki iki evde 5 kişinin

hayatını kaybettiğini, 1 kişinin de yıldırım çarpması sonucu yaşamını yitirdiğini belirtmişti.. Vali Xoşnaw, Qoştepe köyünde de 1 çocuğun selde hayatını kaybettiği bilgisini paylaştı.

PeyamaKurd

"Kürdistan farklı ulus ve dinlerin birlikte yaşam yurdudur"

Ezidi Kürtlerin Ezi Orucu Bayramı dolayısıyla Başkan Mesud Barzani tarafından tebrik mesajı yayınladı. Ezidi Kürtlere mesaj yayımlayan Başkan Mesud Barzani, "Ezi Orucu Bayramı'nın gelişti dolayısıyla Kürdistan ve tüm dünyadaki Ezidi kardeşlerime en sıcak tebriklerimi sunuyorum" ifadesini kullandı.

Başkan Barzani, Ezi Orucu Bayramı'nın Ezidi Kürtlerin yaşadığı acıların sonlanmasıının yanı sıra mutluluk, huzur ve bahtiyarlığa vesile olmasını dileyerek, "Kürdistan farklı ulus ve dinlerin birlikte yaşam yurdudur" sözlerine yer verdi.

Ayrıca Başkan Barzani mesajında, kardeşlik ve birlikte yaşam kültürünün korunması ve derinleştirilmesine vurgu yaparak, "Bayramınız kutlu olsun, bayramlarınızın her zaman güzellik ve barış içerisinde olmasını ümit ediyorum" dedi.

PeyamaKurd

Erbil'deki can kayıpları için BM'den taziye mesajı!

Başkent Erbil'de meydana gelen sel nedeniyle hayatını kaybedenler için Birleşmiş Milletler Irak Yardım Misyonu (UNAMI) tarafından taziye mesajı yayınladı.

Erbil'deki sel felaketine yönelik resmi Twitter hesabından açıklama yapan Birleşmiş Milletler Irak Yardım Misyonu (UNAMI), "Kürdistan Bölgesi'ndeki selden derin endişe duyuyoruz" mesajında bulundu.

BM Misyonu açıklamasında, "Selden dolayı hayatını kaybedenlerin ailelerine taziye dileklerimizi iletiyor, yaralılara acil şifalar diliyoruz" sözlerine yer verdi.

UNAMI açıklamasının sonunda, selde evleri ve malları zarar gören vatandaşlara da geçmiş olsun mesajını paylaştı.

Erbil'de yaşanan sel felaketinde biri 10 aylık bebek olmak üzere 12 kişi yaşamını yitirdi. Sel felaketinde yüzlerce ev zarar gördü.

PeyamaKurd

Son göçmen grubu Kürdistan Bölgesi'ne döndü!

Avrupa'ya geçmek üzere Belarus-Polonya sınırında bulunan Kürt göçmenlerin Kürdistan Bölgesi'ne dönüşü tamamlandı. Başbakan Mesrur Barzani'nin talimatı sonrası dönüşler sürerken son göçmen grubu Belarus'un başkenti Minsk'ten başkent Erbil'e döndü. Sınırda bulunan 258 kişilik göçmen grubu akşam saatlerinde Minsk'ten Kürdistan Bölgesi'ne dönüş gerçekleştirdi.

Uçuşla gelen son grupta birlikte 10'uncu göçmen grubu Erbil'e dönmüş oldu. Ayrıca bu son grupta birlikte şimdije kadar 3 bin 823 göçmen Belarus'tan Kürdistan Bölgesi'ne dönmüş oldu.

PeyamaKurd

Mesrûr Barzanî: Saziyên pêwendîdar hatine erkdar kirin ku bi hewara ziyanlêketiyan ve biçin

Serokê Hikûmeta Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî ji ber rabûna lehiyê li çend taxên bajarê Hewlîrê peyamek belav kir.

Peyama Serokê Hikûmeta Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî waha ye:

Mixabiniyeke mezin ve ji ber barana tund û bîhêz a duh şev û ber bi sibeha îro, lehî li çend gund û navçeyên bajarê Hewlîrê rabûye û di encamê de hejmarek hemwelatiyan jiyana xwe ji dest da û ziyaneke mezin ê madî jî derketiye holê. Serxweşiyê li wan malbat û merivên wan dikim û hevxemê wan im. Ji xwedayê mezin hêvî dikim ruhê wan bixe ber dilovaniya xwe.

Saziyên pêwendîdar hatine erdkar kirin, ku bilez bi hewara ziyanlêketiyan ve biçin û çi pêwîst be bo alîkariyê û dabîn kirina pêdiviyên wan bikin.

Mesrûr Barzanî

Serokê Hikûmeta Herêma Kurdistanê BasNews

Yekîtiya Ewropayê bi bersivdayinê gef li Rûsyayê xwar

27 endamên Yekîtiya Ewropayê plan dikin ku Rûsyâjinîve êrişî Ükraînayê bike, pêkanînan lê ferz bikin. Yekîtiya Ewropayê de bi rengekî eşkere hişyarî dan Rûsyayê. Di danezanê de hate ragihandin ku êrişî hîn bêhtir a leşkerî ya li ser Ükraînayê wê 'encam û maliyeta xwe mezin be'. Pêkanînan ku bi hevkaran re têne koordînekirin weke mînak hatin nîşandan. Hate ragihandin ku bicikirina leşkerên li ser sînorê Ükraînayê ji aliye Rûsyayê ve û aloziya ku bi gotinên êrişkar rû daye, divê tavilê ji holê bêr rakirin.

Mîna ku dihate payin, serokên hikumet û dewletan ên 27 welatên Yekîtiya Ewropayê di civîna bilind a Yekîtiya Ewropayê de bi rengekî eşkere hişyarî dan Rûsyayê. Di danezanê de hate ragihandin ku êrişî hîn bêhtir a leşkerî ya li ser Ükraînayê wê 'encam û maliyeta xwe mezin be'. Pêkanînan ku bi hevkaran re têne koordînekirin weke mînak hatin nîşandan. Hate ragihandin ku bicikirina leşkerên li ser sînorê Ükraînayê ji aliye Rûsyayê ve û aloziya ku bi gotinên êrişkar rû daye, divê tavilê ji holê bêr rakirin.

Yekîtiya Ewropayê piştgiriyeke tam ta serwerî û yekparebûna xaka Ükraînayê. Şansolye Olaf Scholz û serokên din ên dewlet û hikumetan eşkere nekirin ku kîjan pêkanîn dikarin bêne ferzkirin.

Lê belê li gorî dîplomat, pêkanînan li ser şirketên dewletê û olîgarkîn nêzî Serokdewletê Rûsyayê Vladîmîr Putîn mijara nîqaşê ne.

Rawestandina xeta gaza xwezayî ya Nord Stream 2 a ji Rûsyayê diçe Elmanyayê û derxistina Rûsyayê ji sîstema dayinê ya Swift di nava alternatifan de ne.

Banka eger nikarbin sîstema Swift bi kar bînin, ji ber ku li derveyî sîstema finansî ya global têne hiştin, ev yek dikare encameke kujer li wan bike.

Her wiha li ser Belarusê û krîza koçê jî bîryareke derbasbûnê ya krîtik hate dayin. 27 welatên Yekîtiya Ewropayê destnîşan kirin ku ew dixwazin piştgiriye bidin vegera mirovîn li Belarusê asê mane û dixwazin sînorê derve yê Yekîtiya Ewropayê biparêzin. anfkurdi.com

Serok Barzanî bi boneya roja Ala Kurdistanê peyamek belav kir

Serok Mesûd Barzanî bi boneya Roja Ala Kurdistanê peyamek belav kir û tê de ragihand, din sîbera vê alê de, em hemû serbilind in.

Serok Barzanî bi boneya Roja Ala Kurdistanê germitirîn pîrozbahî arasteyî malbatên şehîdan, Pêşmergeyên qehreman û hemû welatiyên Kurdistanê kir.

Serok Barzanî di peyama xwe de got: "Ala Kurdistanê hêmaya azadîxwazî û aştîxwaziya gelê Kurdistanê ye û ji bo wê xwîn û qurbaniyên mezin dane. Ala Kurdistanê nirxekî hevpar û sembola yekîtiya neteweya me ye. Ev al milkê welatiyên Kurdistanê ne û ji bişî hebûna bîr û baweriyên cuda, di

jîr vê alê de em hemû serbilind in û xwedî şanazî û nasname ne. Di roja Ala Kurdistanê de pêdagiriyê li peyama aştîxwazane û pêkvejiyanê ya gelê Kurdistanê dîkin."

Di peyama Serok Barzanî de hat got: "Bi hezar silav li giyanê pak ê wan şehîdên ku ji bo ala Kurdistanê giyanê xwe feda kirine."

BasNews

Nûrî Brîmo: Armanca PKKê ew e statuya Herêma Kurdistanê nemîne

Endamê Komîteya Navendî ya Partiya Demokrat a Kurdistanê – Sûriye (PDK-S) Nûrî Brîmo ragihand, PKKê bi êrîşa li ser deriyê sînorî Pêşabûrê, armancı dike statuya Herêma Kurdistanê nemîne.

Derbarê êrîşa duhî ya alîgirîn PKKê li ser deriyê sînorî ya Pêşabûrê de, Endamê Komîteya Navendî ya PDK-Sê Nûrî Brîmo ji K24ê re ragihand, "Li şûna ku em wek xelk Rojavayê Kurdistanê spasiya Herêma Kurdistanê û Serok Barzanî bikin ku ji roja destpêkê ya krîza Sûriyê ve helwesta wan li hemberê gelê Rojavayê Kurdistanê erênî bû û pêşwazî li zêdetir ji 300 hezar koçber kirin û di rojê zehmet de xwedî li Rojava derketin, mixabin hin têkderan êrîşî deriyê Pêşabûrê kirin û armanca kesen li pişt wan êrîşkeran ji ew e, rewşa Herêma Kurdistanê têk bidin."

Di berdewamîyê ji de Brîmo got: "Êrîşa li ser deriyê Pêşabûrê nakeve xizmeta xelkê Rojava û dê ziyanê jê bibîne. Ji ber ku bi rojane çendîn xwarin, vexwarin û dermanan ji Herêma Kurdistanê derbas Rojava dibe. Dema Korona li

Herwiha Brîmo: "Em wek PDK-S, em li dijî vê êrîşê ne. Herwiha em dibejin niha dema wê ye ku xelkê Rojavayê Kurdistanê û xelkê seranserî Kurdistanê dengê xwe li hember PKKê bilind bike û jê re bibêje 'na' û êdê bes e ev Kiryar û armanckirina doza Kurdî. Divê PKK biçe pirsa Kurdî li Bakurê Kurdistanê bi awayekî siyasî çareser bike û dest ji bijardeyên leşkerî berde."

Brîmo: "Êrîşa li ser Pêşabûrê nakeve xizmeta xelkê Rojava û dê ziyanê jê bibîne. Ji ber ku bi rojane çendîn xwarin, vexwarin û dermanan ji Herêma Kurdistanê derbas Rojava dibe. Dema Korona li

Rojavayê Kurdistanê belav bûye, Herêma Kurdistanê amêr û pêwîstiyê bijîşkî şandin Rojava. Eger ev derî bê girtin, Rojavayê Kurdistanê dê bixinique."

Derbarê rewşa Rojavayê Kurdistanê de jî Birîmo got: "Me çendîn caran gotiye, eger PYD xwe ji PKKê cuda neke, eger PKK destêwerdanê di Rojava de neke û eger PKK pêwendiyê xwe yên bi Îran û Şamê re li dijî Rojava bi kar neyîne, dê diyaloga Kurdî jî bi pêş bikeve û dê rewş baştar bibe. Lê armanca PKKê ew e, statuya Herêma Kurdistanê nemîne û Heşda Şeibî derbasî Herêma Kurdistanê bibe."

BasNews

Li Parlamenta Awûstûryayê bîrîyara ji bo piştgiriya bi HDP'ê re

Wekîlên SPO bi mijara "Doza girtinê ya li dijî HDP'ê" pêşnûmeyek pêşkêş kirin û li Parlamenta Awûstûryayê bi yekdengî hate qebûlkirin. Parlamentê bang li hikumetê kir ku ji bo demokratîkbûna Tirkîyeyê hewl bide. Li Awûstûryayê wekîlên partay muxalefetê Partiya Sosyal Demokrat (SPO) Katharina Kucharowits û Petra Bayr pêşnûmeyek bi sernavê 'doza girtinê ya li dijî HDP'ê' pêşkêşî komîsyona lêkolînkirina pêşnûmeyan a parlamenta neteweyî kirin.

Pêşnûmeya ku daxwaza piştgiriya ji bo HDP'ê ji hikumeta Viyanayê dike, pişgîrî ji endamên endamên hikumetê yên li komîsyonê wergirt.

Bi vî rengî di pêşnûmeyê de ku ji aliye Parlamenta Awûstûryayê ve hate qebûlkirin di serî de Wezîrê ji Karên Navneteweyî û Ewropayê berpirsyar bang li hikumeta bi serokwezîrtiya Karl Nehammer dike. Di bîryarê de hate ragihandin ku ji bo Tirkîyeyê demokratîk bibe û bibe dewleteke hiqûqê, divê hikumet hewl bide û divê HDP neyê girtin.

Di bîryarê de hate bibîrxistin ku HDP sîyemîn

partiya herî mezin a li Tirkîyeyê ye û hate gotin, "Eger HDP bê girtin wê hingî Tirkîyeyê hiqûqa navneteweyî û peymanê ku aliye kî wê ne binpê kiribe." Di metna bîryarê ya Parlamenta Awûstûryayê de ji bo temsîla sîstema pîralî ya li Tirkîyeyê işaret bi girîngîya hebûna HDP'ê hate kirin û hate destnîşankirin ku idîayê dadgeriya Tirkîyeyê HDP'ê pê sîcîdar dike bêbingeh in.

anfkurdi.com

Partî û Rêxistinê Kurdistanî Roja Ala Kurdistanê bi peyamek hevbeş pîroz kirin

Partî û Rêxistinê Kurdistanî û şaxên wan li derveyî welat bi peyameke hevbeş roja Ala Kurdistanê bi peyamekî hevbeş pîroz kirin.

Peyama pîrozbahiyê waha ye:

Li seranserê cîhanê remz û sembola hemû netewyan heyê. Ala rengîn jî remz û sembola miletê Kurde.

Di roja 17yê Çileya pêşîn a 1945an de li bajarê Mehabad a Rojhilate Kurdistanê komeke gêncêñ Kurd ku endam û pêşmergê PDK- û Iran bûn, Ala Kurdistanê li ser avahîya Mehkemeya Mehabadê ve darve kirin.

Parlementoya Herêma Kurdistanê di roja 11yê Mijdara 1999an de 17yê Çileya pêşîn

weke Roja Ala Kurdistanê ûlan kir.

Ala Kurdistanê ya ku ûro hatiye qebûlkin, di 1920'î de ji alî Teşkîlatî Îctîmaîye Cemîyetî ya Kurdan ve bi biryarekê hatiye qebûlkin.

Di 1927 an ew ala ku di 1920 û de hatibû qebûl kirin, ji alîye Xoybûnê ve li çiyayê Agirîye hate bilind kirin.

Ala Kurdistanê di 1932ê de li ser herdu bergên Hawarê, no: 11 (10 Çiriya Pashîn 1932) bi rengîn hatiye çapkirin.

Hikûmeta Komara Kurdistanê Ala Kurdistanê ya ku di 1919an de ji alî Teşkîlatî Îctîmaîye Cemîyetîye ve hatibû tesbîtkirin qebûl kir. Lî, li kêleka roja wê, rismê du simbilêñ genim û li pişt wê jî çiyayek û dareke çamê lê

zêde kirin û bi guloverî jî li ser wê Dewletî Cumhurîyetî Kurdistan nivîsîn û ew wek ala Komara Kurdistanê qebûl kirin. Berîya ku Komara Kurdistanê birûxe, Pêsewa Qazî Muhammed Ala Kurdistanê ya Komara Kurdistanê dide Mela Mistefa Barzanî yê nemir û weha dibêje: "Vê Ala Kurdistanê li bal xwe biparêze! Umîdwar im hûnê nehêlin ev alaya hanê bikeve erdê."

Ev Ala ya Kurdistanê, wek nixkeke neteweyî eve ji 101 sal e ku wek Ala ya Kurdistanê tê qebûl kirin.

Ev roj roja ku bi hestêñ neteweyî, niştimanî lêxwedî derketin û hildana Ala Kurdistanê ye. Divê ev ala jibo hemû Kurdistanîyê cîhanê wek Ala ya Kurdistanê bê qebûl kirin.

Em wek Partî û Rêxistinê Şaxêñ li dervayî Welat kû li xwarê hatine bi navkirin, Roja Ala Kurdistanê, bi ruheki neteweyî û bi dilekî germ roja Ala Kurdistanê li gelê Kurd pîroz dikin.

HER TIM BİLİNDBE ALA RENGÎN

PDK, PSK, PAK, PDK- û Iran, PDPK-S, PDK- Rojhilat, PDK-S, PAK Rojhilat, PDKS(PARTI)PYK-Sûrye, Tevgera Çaksazîye Kurdistanîye, Şepêla Pêşeroja Kurdistan'a Sûriyê.

BasNews

Alîgirêñ PKK êrîşî deriyê Pêşabûr kirin û hejmarek pêşmerge birîndarkirin, derî hate girtin

Li ser êrîşî Ciwanêñ Şoreşger û alîgirêñ PKK li ser deriyê sînorî yê di navbera başûr û rojavayê Kurdistanê de, Berpirsê xala sînorî yê Pêşabûr Şewket Berbuharî daxuyaniyek belav kir û ragihand, di encama wê êrîşê de, hejmarek ji pasewanan birîndar bûn.

Daxuyaniya Berpirsê xala sînorî yê Pêşabûr:

Ji heyama sê mehan ve ye bi

biryara PKK du kon li xala sînorî Sêmalka ya di navbera Herêma Kurdistanê û Rojavayê Kurdistanê de hatine vegirtin û rojane bi neçarî xelk tê de tê komkirin û wan bi bilindkirina al û sembolêñ PKK û bi avêtina diruşman li dijî Herêma Kurdistanê han didin. Tevî hemû şerfirotina PKK, lê belê ji ber berjewendîya giştî û berçavgirtina rewşa xelkê xweşewîst û Rojava. PKK bi xwe jî berpirs e di rawestandina çûnhatinê û girtina vê xala sînorî.

avestakurd.net

Dije Terora Kurdistanê: 2 qaçaxçiyê çekan ê DAIŞî li Hewlêrê hatine destserkirin

Hevpemaniya navdewletî ya li dijî DAIŞî ragihandiye ku Dije Terora Kurdistanê di operasyonêkê de 2 qaçaxçiyê çekan ê DAIŞî desteser kirine. Hevpemaniya Navdewletî ya li Dijî DAIŞî iro ji ser hesabê xwe yê tora medyaya civakî ji ser hesabê xwe yê Twitterê belav kiriye iro Dije Terora Kurdistanê çend operasyon li herêma Zeytûnê ya bajarê Hewlêrê encam daye û 2 qaçaxçiyê çekan ê DAIŞî hatine destserkirin.

Herwiha di berdewamîyê jî de hatiye ragihandin operasyonêñ wisa rîliber DAIŞî digirin ku qaçaxçîtiya çekan bike û çekan hilbigire û wan veguhêzê.

BasNews

Serok Barzanî: Kurdistan serzemîna pêkvejiyana netewe û olêñ cuda ye

Serok Mesûd Barzanî bi boneya hatina cejna Rojiya Êzî peyameke pîrozbahiyê belav kir

Serok Mesûd Barzanî bi boneya hatina cejna Rojiya Êzî, pîrozbahî li tevahiya êzidîyên Kurdistan û cîhanê kir.

Serok Barzanî di peyama xwe de ragihand, "Bi boneya hatina cejna Rojiya Êzî, germtîrîn pîrozbahî li xwişk û birayêñ êzidî li Kurdistan û seranserî cîhanê dikim. Hêvîdar im ev cejn, şadî, aramî û bexteweriyê ji xwişk û birayêñ Êzidî re bîne û dawî li êş û azarê wan were."

Serok Barzanî tekez dike: "Kurdistan serzemîna pêkvejiyana netew û olêñ cuda ye û tekeziyê li parastina ferhenga birayetî û pêkvejiyanê û kûrkirina wê dikin."

Serok Barzanî di peyama xwe de dibêje: "Cejna we pîroz be, hêvî dikim hûn hemû cejnêñ xwe di xweşî û astiyê de bikin."

BasNews

Malbata Şenyaşar: Cihê ku edalet tune be wê nan jî tune be

Malbata Şenyaşar a ku li Rihayê nêzî salekê ye ji bo edaletê têdikoşin bal kişandin ser krîza aboriyê û got "Li cihê ku edalet tunebe wê nan jî tunebe."

Emîne Şenyaşar a ku di 14'ê Hezîrana 2018'an de li Sirûca Rihayê parêzvan û xizmîn parlementerê AKP'ê İbrahim Halîl Yıldız hevjînê wê û du kurên wê kuştibûn, tevî kurê xwe Ferît Şenyaşar ê ku di êrîşê de birîndar bûbû, li pêsiya Dadgeha Rihayê ji bo edaletê têdikoşin. Çalakiya wan a nobetê di 9'ê Adarê de dest pê kiribû.

Malbatê di roja 284'an a çalakiyê de li ser hesabê xwe yê twîterê ev peyam weşand "Li cihê ku edalet tuneye ne hizûr ne jî nan wê tunebe. Dadger ji tırsan nikarin peywira xwe bi cih bînîn."

anfkurdi.com

Pira 2'emîn a Deriyê Sînor ê Pêşxabûrê jî hate girtin!

Hêzên PDK'ê pira duyemîn a Deriyê Sînor ê Pêşxabûrê jî girtin. Hêzên PDK'ê ku Deriyê Sînor ê Pêşxabûrê (Aliyê Başûrê Kurdistanê yê Deriyê Sînor ê Sêmalkayê) serê sibehê bi blokêñ metal girtin, pira duyemîn a li ser sînor jî li çûn û hatinê girtin. PDK'ê blokêñ hesin ên pira duyemîn jî rakirin û rî girtin. Her wiha hêzên xwe yên polîs li ser sînor bi cih kir. PDK'ê serê sibehê aliyê Pêşxabûrê yê deriyê sînor bi blokêñ metal girtibû.

anfkurdi.com

KOMKAR Nurnberg civînek serkeftî li darxist

Bi amadebûna endame komîta karger birêz M. Ali Dogan û serokê KOMKAR Mûnihe Adnan Sütçü li Nurnberg civînek li ser pêşeroja KOMKARê pêkhat.

Di civîne da birêz Dogan agahdarî li ser pêşeroja KOMKAR û pratîkên komîta karger agahî da. Beşdarêne civînê hemû razibûna xwe ji bona rezkirina rîxistinê ji nûva nîşandan. Di êncama civînê da komîteyek bona amadekirina komcivînê hat hilbijartin. **Dengê Kurdistan**

Beşek ji rîyêner serekî yên Hewlêrê hatin daxistin

Şeva borî 16.12.2021ê baraneke tund li Herêma Kurdistanê û bi taybet jî li Hewlêrê barî brûsk jî lê didin.

Ji ber wê barana tund lehî rabûn, tîmîn rîveberiya berevaniya şaristaniya Hewlêrê rîya serekî ya Hewlêr – Şeqlawîa û beşek ji rîyêner serekî û neserekî yên din jî daxistin. Ji ber heman sedeman tîmîn berevaniya şaristaniye rîya serekî ya Hewlêr – Kerkükê jî daxistin.

Berî naşa parêzgerê Hewlêrê Umêd Xoşnaw ragehand: "Mixabin ji ber lehiyê derveyî ziyanê madî ziyanê canî jî hene."

Umêd Xoşnaw ragehand: ji ber lehiyê 8 kes û kesek jî brûskê lê daye û bi giştî 9 kesan canê xwe ji dest dane û 4 karmendêne tîmîn berevaniya şaristaniye jî birîndar bûne. **BasNews**

Fransa tedbîrên li dijî rîwîyêni ji Brîtanya berfirehtir dike

Hikûmeta Fransa bo rê li ber belavbûna cureya vîrusa korona ya bi navê Omicronê bigire tedbîrên dijî rîwîyêni ji Brîtanya berfirehtir kir. Li gor tedbîrên nû, ji Şemîyê pê ve bi tenê di şertêne "mecbûr" de rîwî dê karibin ji Brîtanya derbazî Fransa bibin.

Bo ketinê hindurê Fransa dê testa PCR ya negatîf ya di kêmîtir ji 24 saetan de hatiye kirin were nîşan dan ku ew dem berê 48 saet. Karbidestêne Fransa ji rîwîyân dixwazin ku 48 saetan jî di karantînê de bimînin.

Berdevikê hikûmeta Fransa Gabriel Attal dîyar kir ku ew jiber Omicronê tedbîran ji berê tundtir dikin. Ajansa nûçeyan ya Reutersê dîyar kir ku tedbîrên nû dijî rîwîyêni wan jî ku dixwazin bo ger û kar derbazî Fransa bibin hatine ragiandin. **BasNews**

Bllind Îsmaîl: Posta serokkomariyê mafê PDKê ye

Endamê Serkidayetîya Partiya Demokrata Kurdistanê, (PDK) Bilind Îsmaîl ragihandiye, ev hilbijardina peyamek bû ji bo hemûkesî ku tenê PDK bi kiryarî selmandiye di xema doza kurd daye. Îsmaîld dibêje: "Weke PDKê em ligel hizban civîyan û me got pêwîste bi yek pakêtê em biçin Bexdayê."

Di hevpeyvînekê de ligel BasNewsê Bllind Îsmaîl dibêje: "Weke PDK, em ligel wê yekê ne, hikûmeta dahatû ya Iraqê daxwazêne kurdan cîbicî bike. Bi rîya hilbijardinê vê carê jî peyam ji bo gelek partîyan cûye, bi taybet ewêne êrîşî Herêma Kurdistanê, me Nûrî Malîkî û Heşdî Şabî berbijêrê wan hebû bêalî, her ji Teleferê heta Kerkük û Xaneqînê, ji bilî wê ku lîsteya Hadî Amirî bûn, yek berbijêr ser bi wan di hilbijardinan de derneçû. PKK jî berbijêrê wê hebû derneçû, ev peyamek bû, ku xelk bi van peyaman bêzar e, bi heman awayî, kemkiriya kursiyêne aliyêne din li Hewlêr û Duhok û Kerkük û

Silêmanî, herçî rewşa PDKê ji ya hîzbêne din baştir e."

Derbarê rewşa hikûmeta nû ya Iraqê jî Bilind Îsmaîl got: "Niha PDK çawa hikûmeta nû ya Iraqê pêk anî, heta niha rîkeftinek ligel hîç kesî nekiriye. Aliyêne weke Tevgera Sedir û di çarçoveya hemahengiya Malîkî û ewêne din jî hatin û Amerîka li ser xetê ye, lêbelê em weke PDK, ku di parastin û cîbicîkirina daxwazêne kurd nêzîk bibe, ku zêdetir mafêne me yên destûrî zamin bike, em ê ligel wan aliyan bin. PDK hizbeke serbixwe ye, kîjan aliyêne nûnenerê raste-

qîn ê kurd li berçav bigire, em ê ligel wê aliyê bigihêne rîkeftinê."

Di derbarê postan jî de Bilind Îsmaîl dibêje: "Post li cem PDKê ne girîng in, lêbelê boçûna PDKê vê carê divê ligor nirxên dengen PDKê be û ligor encamên hilbijartinê posta serokkomariyê mafê PDKê ye. Di 13 salêne dawiyê de posta serokkomariyê ya YNKê bû. Sedem ew bû ku rîkeftina stratejîk a di navbera YNK û PDKê da bû. Niha YNK bi xwe dibêje û biryar daye ew rîkeftin nemaye." **BasNews**

PSK: Roja Alayê Kurdistanê û Pêşmerge Pîroz Be

Partiya Sosyalîst a Kurdistanê (PSK)ê bi daxuyaniyekî nivîskî roja Ala Kurdistanê pîroz kir.

Daxuyaniya nivîskî ya PSKê waha ye:

26ê Sermawez (17ê Çileya Pêşîn) Roja Alayê Kurdistanê ye.

Ala Rengîn ne tenê sembola azadî, rizgarî û serxwêbûna Kurdistanê ye. Her weha bi dehan sal in, ku pêşengîya gelê Kurd dike, di xebata azadî û serbestiyê da. Ala Rengîn bêtirî ji sed-salek remza têkoşîna gelê me ye, ku bi cangorî ve berdewam e.

Ala Rengîn nirxekê netewî ye, sivana hevbes a Kurdan e.

Erkê me parastin û bilind ragirtina Ala Rengîn e.

Ala Rengîn, ku di salêne 1930î da li Çiyayê Agiriyê û di 17ê Çileya Pêşîn a sala 1945an da li Paytexta Komara Kurdistanê Mehabadê hatiye bilind kirin, îro li ser Parlamentoyê Kurdistanê, li ser hemu

avahiyê fermî yên Herêma Kurdistanê li ba dibe.

Û em piştrast in, ku rojek li seranserê Kurdistanê wê were bilind kirinê.

Ji bona vê yekê ji divê hemû hêzên welatparêz di bin Ala Rengînê da bibine yek û bi hevra ji bona armancêne netewî yên hevbes kar û xebatê bikin.

26ê Sermawez (17ê Çileya Pêşîn) her usa ji aliye Hîzba Demokrata Kurdistanê Îranê (HDK-î) ve wekî Roja Pêşmerge hatiye ragihandinê.

Em Roja Ala Rengîn li gelê Kurd a xweragir, bi tay-

betî li daykên şehîdan, ku bona bilind ragirtina Ala Kurdistanê canê xwe dane, li hemû hêz û aliyê welatparêz pîroz dikan.

Roja Pêşmerge li Pêşmergeyên tekoşer û agid û cangorî, ku niha di sengerê bi dest xistina mafêne netewî û parastina hebûn û kerameta gelê Kurd û deskevtêni niştimanî da ne, bona berdewamiya rîbaza şehîdan amade ne canê xwe fidayê gel û welat bikin, pîroz be.

16ê Çileya Pêşîn 2021
PSK- Partiya Sosyalîst a Kurdistan **BasNews**

Şêx Abdûlselam Barzanî û Dewleta Kurdistanê û Otonomî û Dewleta Federe ya Kurdistanê...

İbrahim GUÇLU

Şêx Abdûlselam Barzanî, li Kurdistanê serokekî neteweyî yê dîrokî û bi navûdeng û gelek girîng e. Ew şaxsîyet û serokekî gelek balkes û rewşenbîr û mut-effekîr e. Ew di heman dem de serokekî arîstokrat yê oldar û serokê Nakşîbendîyan bû.

Serokatîya Şêx Abdûlselam Barzanî, ji serokatîya edetî cûdatir bûye. Xwedîyê qarektereke milî, civakî, olî û reformxwaz bûye. Loma jî Şêx Abdûlselam li herêma xwe gelek reformên dîrokî û girîng pêk tîne. Reformên di dema wî de pêk hatine, her Kurdeker jî baş dizane û jê re rêz digrin, ev in:

1-Xwedîyê mulkbûnê ji holê radike.

2- Axê li gûndîyan belav dike.

3-Qelindê bûkê ji holê radike. Bi zorê zewacê qedexe dike.

4- Pêwendîyên civakî û herêmî û însanî, gor pîvanêne wekhevî û edaletê rîdixe.

5-Biryar dide ku li her gun-dekî mescîdek ava bibe. Ew mescîdan bes wezîfeya ol û ibadetê nebînin.. Di hamen dem de bibin navendêne civakî, navendêne danûstandinê, navendêne çareserkirina pirs-girêkan,

6-Li her gundekî ji bona ku pirsgirêk ji her aliyî ve çareser bibin, bi iradeya gûndîyan meclîsek/konseyek ava dike.

7-Ji her eşîretekê ji bona hêzên çekdar ava bibe, biryar dide û gor wê biryarê hewil dide.

Şêx Abdûlselam bi van reformên xwe, bi hemû eşîretên Kurdistanê re dibe xwedîyê peywendîyek xûrt. Hemû eşîret jî bawerîya xwe ji Şêx Abdûlselam Barzanî re nîşan didin.

Ew di heman dem de xwedîyê projeyeke civakî û milî ye jî. Ew dixwaze ku pêşî li herêma xwe û piş re jî li tevayî Kurdistanê vê sîstemê ava bike. Ev sîstema jî, ji sîstema İmparatorîya Osmanî cûda û serbixwe ye. Ne sîstemeke despotîk û otorîter e. Ew projeya wî, domandina projeya Şêx Übeydullah Nehrî ya milî ye.

Bi van projeyen wî, li Kurdistanê fîkrîn reformxwazî û civakî û milî belav bûn, rî û rîbazek nû ava dibû.

Şêx Abdûlselam Barzanî, di sala 1907-an de bi hemû şêx û

serok esîrên Kurdistanê re civînekî li dar dixe. Di wê civînê de biryaren gelek girîng tê girtin. Ew biryaran pêşkêşî desthilatdarîya Împaratorîya Osmanî dîbin.

Ew biryaren dîrokî û girîng ev in:

1- Li Kurdistanê, divê zimanê kurdî bibe zimanê fermî.

2-Li Kurdistanê, perwerdayî divê bi zimanê kurdî bibe.

3-Qeymeqam, midurên navçeyan, xebatkarên din, divê ji Kurdan bêni diyar kirin. An jî kêmîtîn divê ew memûrên ku kurdî dizanin ji bona Kurdistanê bêni diyar kirin.

4- Divê di dadgehan de biryar gorî hiqûqa İslâmî bêni dayin.

5-Divê bac bê girtin. Lê ev baca divê li Kurdistanê ji bona çekirina rîyan, avakirina dibistanan bê bi kar anîn.

Şêx Abdûlselam Barzanî, ji bona ku ev projeyen xwe yê milî pêk bîne, bi Hemû Cemiyetîn Kurdistanê re pêwendî datîne. Di heman dem de, bi Şêx Mehmed Hafîd, Şêx Abdûlkadir Nehrî, Axayê Şîkakan Simko û pêşgêngîn civaka kurd yê din re jî danûstandin dike.

Dema ku ew daxwazên serok esîr û şêxên Kurdistanê, digihîjin destê desthilatdarîya Osmanî, ew daxwazan li dîjî dewleta Osmanî wek îsyân tê qebûl kirin. Împaratorîya Osmanî, işkerîn xwe dişine ser Kurdistanê. Hezar mixabin ji derveyî Eşîreta Barzan, eşîretîn din li berxwe nadîn. Mixabin beşek ji wan eşîran jî dîbin hevalîn dewletê. Wê deme Şêx Abdûlselam biryara şer dide. Eşîreta Barzan, bi mehan şer dike. Lê Şêx Abdûlselam Barzanî mecbûr dibe ku herêmî terk bike.

Şêx Abdûlselam diçe herêma Suryanîyan. Suryanî, li Şêx Abdûlselam xwedî derdi Kevin û cî didin wî.

Lê hêzên dewletê dikevin Kurdistanê û herêma Barzan, gûndan dişewîlinin, malên gel talan dîkin. Mêran dikûjin. Jin û zarokan dîl dîgrin. Wê deme Mele Mistefa Barzanî (Birayê Şêx Abdûlselam yê biçûk) 3 salî ye. Ew, bi dêya xwe ve dîl tê girtin û di zîndana Misûlê de tê girtin.

Beşek çekdar jî vedîkişîn çiyayênil. Li benda biryara Şêx Abdûlselam Barzanî dimînin.

Şêx Abdûlselam, di sala 1908-an de vedigere Herêma Barzan. Hêzên xwe yên çekdar dîsa dicivîne ser hev, li hemberî hêzên dewleta Osmanî dest bi şer dike. Di vî şerî de, hêzên Dewleta Osmanî zerarîn mezin dîbin û şikest dixwin.

Şêx Abdûlselam Barzanî, li dijî Meşrûtiyeta Yekemîn (1908) jî derdi keve. Ew li dijî İttîhad

Terakkiyan jî xwedîyê helwest-eke reformxwaz e. Wan nîjad-perest qebûl dike.

Piştî vê serkeftina Şêx Abdûlselam Barzanî, Hikûmeta Osmanî, ji Şêx Abdûlselam hevdîtinê daxwaz dike. Ew jî qebûl dike. Piştî muzekereyan, dewleta Osmanî daxwazan wî qebûl dike. Herdu teref girtian azad dîkin. Dewleta Osmanî, zerara daye herêmî tanzîm dike.

Lê dewleta Osmanî, bi soza xwe re girêdayî namîne, dest bi tade û zilmeka nedîtlî dike. Di sala 1913-an de biryar dide ku Şêx Abdûlselam Barzanî bê girtin. Loma jî hêzek çekdar dişine ser wî.

Şêx Abdûlselam jî wê deme mecbûr dibe ku biçe Rojhelata

Abdûlselam Barzanî, di 14.12. 1914-an de, gorî nerînekê jî di destpêka sala 1915-an de tê idam kirin.

Şêx Abdûlselam Barzanî, li ber çavên malbata wî û birayên wî tê idam kirin. Wê deme Mele Mistefa Barzanî biryar dide ku tu wext teslimî dijminên miletê kurd nebe.

Bi idama Şêx Abdûlselam, miletê kurd serokekî xwe yê mezin wenda dike.

Şêhîdketina Şêx Ebdûlse-lam Barzanî, dibe sedem ku di Şerê Cîhanî Yekemîn de neteweya kurd, wek neteweyê din derfet bi kar bînîn û dewleta Kurdistanê ava bikin.

İttîhad Terakkiyên Osmanî, ji bona pêşîya pêvajoya dewle-

Barzanî ya neteweyî şopandin û meşandin. Ji bona ku neteweya kurd, mafê xwe yê neteweyî qezenc bike û li Kurdistanê statuyek serbixwe ava bibe û Kurd li welatê xwe desthilatdar bin, xebat û têkoşîneke bê hempa birêvebirin.

Dema ku Kurdistan bi Peymana Lozanê hat beş kirin. Wê deme Mele Mistefa Barzanî, li Beşû Başûrê Kurdistanê, ji Tevgera Neteweyî ya Kurdistanê re wê deme serokaî kir. Ji her tevger û serhildana neteweyî ya Başûrê Kurdistanê re piştgirî kir. Ji tevgerên neteweyî yêni li Bakûrê Kurdistanê û Rojhelata Kurdistanê re bû piştgir. Dema di sala 1919an de, serhildana neteweyî dest pê kir, di sala 1925an de serhildanan dom kir, Mele Mistefa Barzanî û malbata Barzaniyan, ji van tevgerên neteweyî re bûn alîkar.

Dewleta Mehabad ya Kurdistanê, piştî Şerê Cîhanî yê Duyemîn, li ser mîrata Şêx Abdûlselam Barzanî ya statuparêz û reformxwaz şîn bû. Dewleta Kurdistanê, bû dewleteke reformxwaz û makezagoneke gelek demokrat pejirand. Mele Mistefa Barzanî bi pêşmergeyên xwe ve bûn alîkarê damezrandina Dewleta Mehabadê ya Kurdistanê û ket bin xizmeta Dewleta Kurdistanê. Ji Serokatîya Qazî Mihemed re rêz girt. Bi xwe jî bû serleskerê mezin yê Dewleta Mehabad ya Kurdistanê.

Dema ku Dewleta İranê, ji bona ku Dewleta Kurdistanê ji holê rake, êrîş kir, bi daxwaza Qazî Mihemed, Mele Mistefa Barzanî, bi hevalîn xwe ve derbasî Yekîtiya Sovyetan bûn.

Piştî ku Mele Mistefa Barzanî û hevalîn xwe, di sala 1958an de vegerîyan Iraqê û Kurdistanê, Şoreşa Neteweyî ya îlonê jî girêdayî şîura neteweyî û civakî ya Şêx Abdûlselam Barzanî dest pêkir û di sala 1970yî de bi avakirina Otonomiya Kurdistanê encarda. Di sala 1974an de, li hemberî Dewleta Iraqê ya faşist û kolonyalîst, şerî ji bona Kerkukê jî bi şîura Şêx Abdûlselam Barzanî dest kir û domand.

Şoreşa Neteweyî ya Gulanê jî di sala 1976an de, di bin serokatîya Serokê Kurdistanê Mesûd Barzanî de, bi şîura neteweyî û bi projeya Şêx Abdûlselam Barzanî dest pê kir. Di gelek zehmetîyan re derbas bû. Di encamê de, ji bona avakirina Dewleta Federal ya Iraqê û Dewleta Federe ya Kurdistanê derfet çekir.

Dewleta Federe ya Kurdistanê jî encama şîurê û projeya Şêx Abdûlselam Barzanî ye.

Divê hemû kurd li hemû beşan xwedîyê vê şîurê bin û bi vê şîurê tev bigerin.

Diyarbekir, 16. 12. 2021

Kurdistanê. Dibe mîvanê Seyîd Taha. Nêzîkî Ürmiyeyê li Rajanê bi cîh dibe. Di salên 1983-an de jî Serokê Kurdistanê Mesûd Barzanî li vî bajârî xwedîyê binîgehekê bû.

Dewleta Osmaniyan, ji bona ku Şêx Abdûlselam Barzanî dîl bê girtin û an jî bê kuştin, xelatek mezin pêşkêş dike.

Şêx Abdûlselam Barzanî, di vê qonaxê de, bi Axayê Şîkakan Simko re hevdîtinê dike. Bi hev re derbasî Gurcistanê, bajârî Tiflisê dîbin. Bi berpirsiyaren Çar re danûstandin dîkin. Lewra Çar soz dabûye ku di têkoşîna milî ya Kurdan de bibe alîkar.

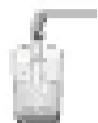
Piştî hevdîtina bi berpirsiyaren Rûsyayê re, Şêx Abdûlselam vedigere İranê. Li İranê, ew û Axayê Şîkakan Simko ji hevûdu vediqetin. Ew, encama dawetê diçe gundekî kurdan dibe mîvan. Xwedîyê gûnd Sofî Abdûllah, dema ku Şêx Abdûlselam û 3 hevalîn wî di xew de bûne, wan digre teslimî Dewleta Osmanî dike. Wek tê zanîn ji bona wî Dewleta Osmanî xelatek mezin danî bû. Encama vê îxanetê Sofî Abdûllah, ew xelata mezin werdigre.

Şêx Abdûlselam Barzanî piştî dîl dikeve, wî dîbin Misûlê. Li Misûlê, ji aliyê Sileyman Nazîfî Diyarbekirî -ku ew hevalbendê İttîhada Terakkiyê bûve hat darizandin. Ew darizandin, darizandinek hiqûqî nebû, darizandinek gelek keyfi bû. Piştî darizandina nehiqûqî û keyfi, biryara idamkirina Şêx Abdûlselam Barzanî ve tê gihiş. Kamil bû. Di salên ciwanî de, qarektereke serokatî qezenc kir.

Şêx Ehmed û Mele Mistefa Barzanî, rîya Şêx Abdûlselam

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Aa

av

diran

Ev çîye? Ev ave.
Bu nədir? Bu sudur.
Что это? Это вода.
What is it? It is water.

agir

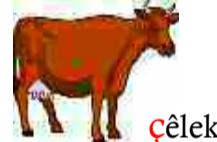

mar

Ev çîye? Ev agire.
Bu nədir? Bu oddur.
Что это? Это огонь..
What is it? It is fire.

çav

Ev çîye? Ev çave.
Bu nədir? Bu gözdür.
Что это? Это глаз.
What is it? It is an eye.

çaynîk

Ev çîye? Ev çaynîke.
Bu nədir? Bu çakicdir.
Что это? Это молоток.
What is it? It is a teapol.

Ev çîye? Ev çakûçe.
Bu nədir? Bu çekicdir.
Что это? Это молоток.
What is it? It is a hammer.

Êê

hêk

Ev çîye? Ev êlege.
Bu nədir? Bu jiletdir.
Что это? Это жилет.
What is it? It is a jumper.

pê

kêr

Ev çîye? Ev pêye.
Bu nədir? Bu ayaqdır.
Что это? Это пятка.
What is it? It is a heel.

Bb

Bb

balon

Ev çîye? Ev bizine.
Bu nədir? Bu keçidir.
Что это? Это коза.
What is it? It is a goat.

bacan

Ev çîye? Ev bacane.
Bu nədir? Bu pomidor.
Что это? Это помидор.
What is it? It is a tomato.

otomobil

Ev çîye? Ev otomobile.
Bu nədir? Bu maşındır.
Что это? Это машина.
What is it? It is a car.

Cc

Ev çîye? Ev taCe.
Bu nədir? Bu tacdır.
Что это? Это корона.
What is it? It is a crown.

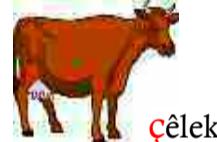
cûcik

Ev çîye# Ev cûcike.
Bu nədir? Bu cücedir.
Что это? Это цыпленок.
What is it? It is a chiken.

Ev çîye# Ev finCane.
Bu nədir? Bu fincandır.
Что это? Это чашка.
What is it? It is a cup.

Çç

çêlek

Ev çîye? Ev çave.
Bu nədir? Bu yarpaqdır.
Что это? Это глаз.
What is it? It is an eye.

çaynîk

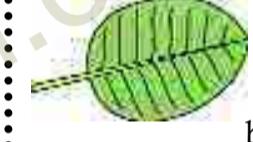
defter

Ev çîye? Ev deftere.
Bu nədir? Bu defterdir.
Что это? Это тетрадь.
What is it? It is a copybook.

dar

Ev çîye? Ev dare.
Bu nədir? Bu ağacdır.
Что это? Это дерево.
What is it? It is a tree.

belg

Ev çîye? Ev belge.
Bu nədir? Bu yarpaqdır.
Что это? Это лист.
What is it? It is a leaf.

elok

ker

Ev çîye? Ev kere.
Bu nədir? Bu ulaqdır.
Что это? Это осёл.
What is it? It is a donkey.

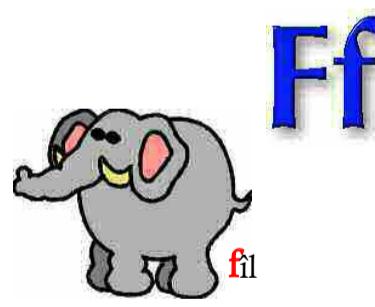
zebeş

Ev çîye? Ev zebese.
Bu nədir? Bu qarpızdır.
Что это? Это арбуз..
What is it? It is a water melon.

Ee

hêk

Ff

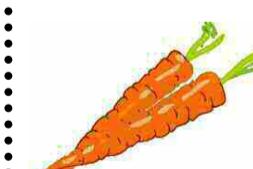

firok

Ev çîye? Ev file.
Bu nədir? Bu fildir.
Что это? Это слон.
What is it? It is an ele-

foant.
Ev çîye? Ev finde.
Bu nədir? Bu şamdir.
Что это? Это нож.
What is it? It is a knife.

Ev çîye? Ev zerafe.
Bu nədir? Bu zürafədir.
Что это? Это жираф.
What is it? It is a giraffe.

gizêr

Ev çîye? Ev gizere.
Bu nədir? Bu kökdür.
Что это? Это морковь.
What is it? It is a carot.

gêzî

Ev çîye? Ev goreye.
Bu nədir? Bu qulaqdır.
Что это? Это веник.
What is it? It is a braom.

gore

Ev çîye? Ev guhe.
Bu nədir? Bu qulaqdır.
Что это? Это ухao..
What is it? It is an ear.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

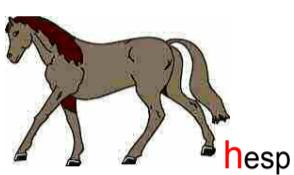
Hh

hirmê

hirç

Ev çîye? Ev hirmêye.
Bu nədir? Bu armuddur.
Что это? Это груша.
What is it? It is a pear.

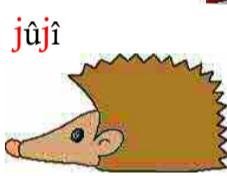

hesp

hêstir

Ev çîye? Ev hespe.
Bu nədir? Bu atdır.
Что это? Это лошадь.
What is it? It is a a
horse.

Jj

jûjî

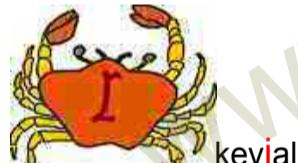

roj

Ev çîye? Ev jûjîye.
Bu nədir? Bu kirpidir.
Что это? Это ёжик.
What is it? It is a hedgehog.

rojname

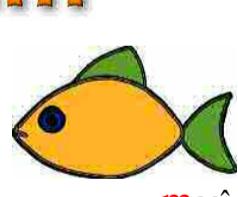

kevjal

Ev çîye? Ev rojnameyeye.
Bu nədir? Bu qəzetdir.
Что это? Это газета.
What is it? It is a newspaper.

Mm

mûz

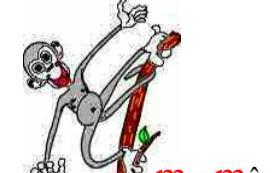

masî

Ev çîye? Ev mûze.
Bu nədir? Bu banandır.
Что это? Это банан.
What is it? It is a banana.

gamêş

meymûn

Ev çîye? Ev gamêşe.
Bu nədir? Bu camışdır.
Что это? Это буйвол.
What is it? It is a buffalo.

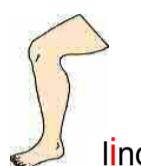
İi

dil

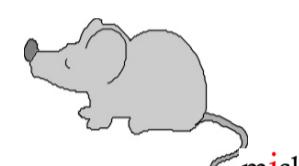
lepik

Ev çîye? Ev dile.
Bu nədir? Bu ürəkdir.
Что это? Это сердце.
What is it? It is a heart.

lîng

Ev çîye? Ev lînge.
Bu nədir? Bu dəvədir.
Что это? Это верблюд.
What is it? It is a camel.

mişk

Ev çîye? Ev mişke.
Bu nədir? Bu sıçandır.
Что это? Это мышь.
What is it? It is a mouse.

îî

dîk

Ev çîye? Ev lepîke.
Bu nədir? Bu elcəkdir.
Что это? Это перчатки.
What is it? It is gloves.

gustîl

Ev çîye? Ev gustîle.
Bu nədir? Bu üzükdür.
Что это? Это кольцо.
What is it? It is a ring.

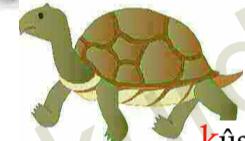
keştî

Ev çîye? Ev keştîye.
Bu nədir? Bu gəmidir.
Что это? Это пароход.
What is it? It is a ship.

Kk

birek

Ev çîye? Ev bireke.
Bu nədir? Bu mişardır.
Что это? Это пила.
What is it? It is a saw.

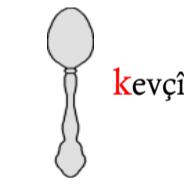
kûsî

Ev çîye? Ev kûsiye.
Bu nədir? Bu bağadır.
Что это? Это черепаха.
What is it? It is a tortoise.

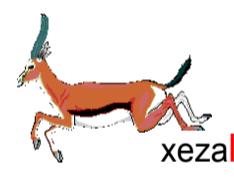
kund

Ev çîye? Ev kunde.
Bu nədir? Bu bayquşdur.
Что это? Это сова.
What is it? It is a owl.

kevçî

Ev çîye? Ev kevçîye.
Bu nədir? Bu qaşıqdır.
Что это? Это ложка.
What is it? It is a spoon.

xezal

Ev çîye? Ev xezale.
Bu nədir? Bu ceyrandır.
Что это? Это джейран.
What is it? It is a deer. What is it? It is a grasshopper.

kûlî.

Li

lêv

Ev çîye? Ev lêve.
Bu nədir? Bu dodaqdır.
Что это? Это губы.
What is it? It is a lip.

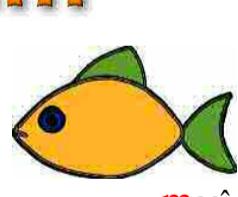

lîmor

Ev çîye? Ev lîmone.
Bu nədir? Bu limondur.
Что это? Это лимон.
What is it? It is a lemon.

Mm

mûz

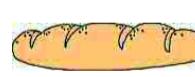
masî

Ev çîye? Ev masîye.
Bu nədir? Bu balıqdır.
Что это? Это рыба.
What is it? It is fish.

hûrbivîn

Ev çîye? Ev hûrbivîne.
Bu nədir? Bu zorrəbindir.
Что это? Это лупа.
What is it? It is a magnifying-glass.

Nn

nan

Ev çîye? Ev nane.
Bu nədir? Bu çörekdir.
Что это? Это хлеб.
What is it? It is bread.

trên

Ev çîye? ev trêne.
Bu nədir? Bu qatardır.
Что это? Это поезд.
What is it? It is a train.

ode

Ev çîye? Ev Odeye
Bu nədir? Bu otaqdır.
Что это? Это комната.
What is it? It is a room.

Oo

ode

otobûs

Ev çîye? Ev otobûse.
Bu nədir? Bu avtobusdur.
Что это? Это автобус.
What is it? It is a bus.

top

sol

Ev çîye? Ev sOle.
Bu nədir? Bu ayaqqabıdır.
Что это? Это обувь.
What is it? It is a shoe.

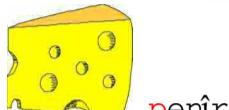

top

Ev çîye? Ev tOpe.
Bu nədir? Bu topdur.
Что это? Это мяч.
What is it? It is a ball.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABƏYA BI FERHENG

Pp

penîr

Ev çîye? Ev penîre.
Bu nədir? Bu pendirdir.
Что это? Это сыр.
What is it? It is a cheese.

pîvaz

Ev çîye? Ev pîvaze.
Bu nədir? Bu soğandır.
Что это? Это лук.
What is it? It is a onion.

perçemek

Ev çîye? Ev perçemeke.
Bu nədir? Bu yarasadır.
Что это? Это летучая мышь.
What is it? It is a bat.

pêñûs

Ev çîye? Ev pêñûse.
Bu nədir? Bu qələmdir.
Что это? Это карандаш.
What is it? It is a pencil.

sêv

Ev çîye? Ev sêve.
Bu nədir? Bu almadır.
Что это? Это яблоко.
What is it? It is a apple.

stêrk

Ev çîye? Ev stêrke.
Bu nədir? Bu ulduzdur.
Что это? Это звёзды.
What is it? It is a star.

se

Ev çîye? Ev seye.
Bu nədir? Bu itdir.
Что это? Это собака.
What is it? It is a dog.

sêvik

Ev çîye? Ev sêvike.
Bu nədir? Bu kartofdur.
Что это? Это картофель.
What is it? It is a potato.

Uu

utî

Ev çîye? Ev utîye.
Bu nədir? Bu ütüdür.
Что это? Это утюг.
What is it? It is a iron.

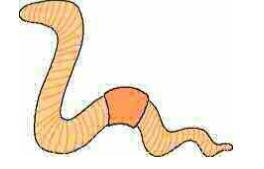
guh

Ev çîye? Ev guhe.
Bu nədir? Bu qulaqdır.
Что это? Это ухо.
What is it? It is a ear.

gul

Ev çîye? Ev gule.
Bu nədir? Bu güldür.
Что это? Это цветы.
What is it? It is a flower.

kurme

Ev çîye? Ev kurme.
Bu nədir? Bu qurddur.
Что это? Это червяк.
What is it? It is a worm.

Qq

beq

Ev çîye? Ev beqe.
Bu nədir? Bu qurbağadır.
Что это? Это лягушка.
What is it? It is a frog.

Ev çîye? Ev qaze.
Bu nədir? Bu qazdır.
Что это? Это гусь.
What is it? It is a goose.

portagal

Ev çîye? Ev portale.
Bu nədir? Bu portağaldır.
Что это? Это апельсин.
What is it? It is a orange.

Rr

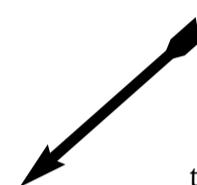
şêr

Ev çîye? Ev şere.
Bu nədir? Bu şirdir.
Что это? Это лев.
What is it? It is a lion.

kêwrişk

Ev çîye? Ev kêwrişk.
Bu nədir? Bu dovsandır.
Что это? Это зайц.
What is it? It is a rabbit.

tîr

Ev çîye? Ev tire.
Bu nədir? Bu oxdur.
Что это? Это стрела.
What is it? It is a arrow.

rovî

Ev çîye? Ev rovîye.
Bu nədir? Bu tüküdür.
Что это? Это лиса.
What is it? It is a fox.

Ss

tiîr

Ev çîye? Ev tirîye.
Bu nədir? Bu üzümdür.
Что это? Это виноград.
What is it? It is a grape.

tûtî

Ev çîye? Ev tütîye.
Bu nədir? Bu tutuquşudur.
Что это? Это попугай..
What is it? It is a parrot.

ŞŞ

şûr

Ev çîye? Ev şûre.
Bu nədir? Bu qılıncdır.
Что это? Это меч.
What is it? It is a sword.

şeh

Ev çîye? Ev şeye.
Bu nədir? Bu daraqdır.
Что это? Это гребешок..
What is it? It is a comb.

şîr

Ev çîye? Ev şîre.
Bu nədir? Bu süddür.
Что это? Это молоко.
What is it? It is a milk.

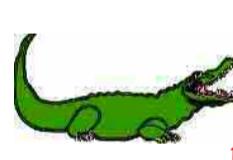
şûše

Ev çîye? Ev şûseye.
Bu nədir? Bu şüsdür.
Что это? Это стекло.
What is it? It is a glasses.

pirtûk

Ev çîye? Ev pirtûke.
Bu nədir? Bu kitabdır.
Что это? Это книга.
What is it? It is a book.

tîmsal

Ev çîye? Ev tîmsahe.
Bu nədir? Bu timsahdır.
Что это? Это крокодил.
What is it? It is a crocodil

Üû

bilûr

Ev çîye? Ev bilûre.
Bu nədir? Bu tütəkdir.
Что это? Это свирель.
What is it? It is a pipe.

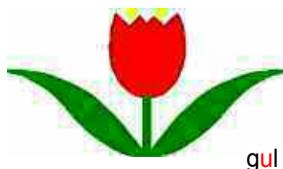
brûsk

Ev çîye? Ev brûske.
Bu nədir? Bu ildirimdir.
Что это? Это молния
What is it? It is a lightning.

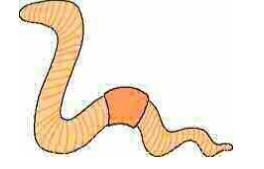
çav

Ev çîye? Ev çave.
Bu nədir? Bu gözdür.
Что это? Это глаз.
What is it? It is a eye.

gul

Ev çîye? Ev gule.
Bu nədir? Bu güldür.
Что это? Это цветы.
What is it? It is a flower.

kurme

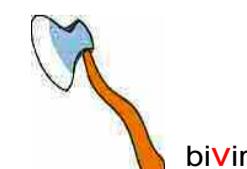
Ev çîye? Ev kurme.
Bu nədir? Bu qurddur.
Что это? Это червяк.
What is it? It is a worm.

Ev çîye? Ev çûke.
Bu nədir? Bu quşdur.
Что это? Это птица
What is it? It is a sparrow.

dupişk

Ev çîye? ev dupişke.
Bu nədir? Bu əqrəbdır.
Что это? Это скорпион
What is it? It is a skorpion.

bivir

Ev çîye? Ev bivire.
Bu nədir? Bu baltadir
Что это? Это топор.
What is it? It is a axe.

berçaVik

Ev çîye? Ev berçaVike.
Bu nədir? Bu eynəkdir.
Что это? Это очки
What is it? It is a glass.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABƏYA BI FERHENG

Ww

w erdek

wêne

Ev çîye? Ev werdeke.
Bu nödir? Bu ökdökdir.
Что это? Это утка
What is it? It is a duck.

ew r

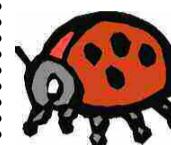

kew

Ev çîye? Ev ewre.
Bu nödir? Bu buluddur.
Что это? Это туча.
What is it? It is a cloud.

Ev çîye? Ev kewe.
Bu nödir? Bu kəkkilikdir.
Что это? Это цесарка
What is it? It is a partridge.

Xx

xalxalok

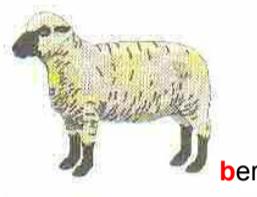
xanî

Ev çîye? Ev xalxaloke.
Bu nödir? Bu arabüzəndir.
Что это?
Это божья коровка.
What is it? It is a map.

Ev çîye? Ev xanîye.
Bu nödir? Bu evdir.
Что это?
Это дом.
What is it? It is a home.

xaç

berx

Ev çîye? Ev xaç e.
Bu nödir? Bu xaçdır.
Что это?
Это крест.
What is it? It is a cross.

Ev çîye? Ev berxe.
Bu nödir? Bu quzudur.
Что это?
Это баран.
What is it? It is a sheep.

Yy

xîyar

heyve

Ev çîye? Ev xîyare.
Bu nödir? Bu xiyardır.
Что это?
Это огурец.
What is it?
It is a cucumber.

yek

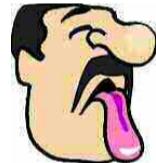

çiya

Ev çîye? Ev yeke.
Bu nödir? Bu birdir.
Что это?
Это единица.
What is it? It is a one.

Ev çîye? Ev çiyaye.
Bu nödir? Bu dagdır.
Что это?
Это горы.
What is it? It is a mountair

Zz

ziman

zengil

Ev çîye? Ev zimane.
Bu nödir? Bu dildir.
Что это?
Это язык.
What is it? It is a tongue.

zerik

Ev çîye? Ev zerike.
Bu nödir? Bu vedrədir.
Что это?
Это ведро.
What is it? It is a bucket.

derzi

Ev çîye? Ev derziye.
Bu nödir? Bu iynədir.
Что это?
Это игла.
What is it? It is a needle.

ALFABÊ

N b/s	KURDİ		Azerî
	ya bi tipêñ latinî	ya bi tipêñ kirîlî	Latinî
1	Aa	Aa	Aa
2	Bb	Бб	Bb
3	Cc	҆҆	Cc
4	Çç	Чч	Çç
5	Dd	Дд	Dd
6	Êê	Ее	Ee
7	Ee	Яя	Өө
8	Ff	Фф	Ff
9	Gg	Гг	Gg
10	Hh	Хх	Hh
11	Îî	Ии	Ii
12	Ii	Ьъ	Ii
13	Jj	Жж	Jj
14	Kk	Кк	Kk
15	Ll	Лл	Ll
16	Mm	Мм	Mm
17	Nn	Нн	Nn
18	Oo	Оо	Oo
19	Pp	Пп	Pp
20	Qq	Qq	-
21	Rr	Рр	Rr
22	Ss	Сс	Ss
23	Şş	Шш	Şş
24	Tt	Тт	Tt
25	Ûû	Үү	Uu
26	Uu	Юю	Üü
27	Vv	Вв	Vv
28	Ww	Ww	-
29	Xx	Хх	Xx
30	Yy	Йй	Yy
31	Zz	Зз	Zz

DIKARÎ BIXWINI

Ирак перевозёт беженцев с границы Литвы и Белоруссии в Вильнюс

Иракские дипломаты договорились с властями Литвы о переселении граждан, находящихся на литовско-белорусской границе, в общежития в Вильнюсе.

"Делегация договорилась с литовской стороной о переносе лагерей на границе в общежития в столице. В них будут обеспечены все первостепенные предметы быта", — приводит РИА Новости заявление иракского Министерства миграции и перемещенных лиц. Кроме того, дипломаты договорились об увеличении финансирования для желающих вернуться в Ирак с €300 до €1 тыс. на каждого человека. Ранее представитель иракского МИД Ахмед ас-Саххаф сообщил об эвакуации из района польско-белорусской границы более 3,5 тыс. мигрантов. На вывозных рейсах на родину добровольно вернулись 3556 беженцев.

kurdistan.ru

ЛИДЕР КУРДОВ КЫРГЫЗСТАНА КОТОРЫЙ СОВЕТОВАЛ САМОМУ ПРЕЗИДЕНТУ

Эту статью сегодня посвятим нашему герою Касымову Сулхадину Амаровичу, лидеру курдов Кыргызстана где проживают около 40 тысяч курдов, одного из ярких лидеров курдской диаспоры в Средней Азии и странах СНГ, известный также и в Курдистане.

Сулхадин Касымов имеет феномен побеждать в деле служения своего народа он смог из курдской простой хорошей семьи которая была вынуждена выслана из Кавказского Курдистана в степи Средней Азии, смог стать советником президента Кыргызстана Аскара Акаева (ответственным) по национальным вопросам Ассамблеи народов Кыргызстана и чуть ли не стал депутатом парламента Кыргызстана.

Касымов Сулхадин кандидат биологических наук, президент Общества дружбы курдского и кыргызского народов, академик Академии безопасности, обороны и правопорядка Российской Федерации по Азиатско-тихоокеанскому региону, кавалер ордена Петра Великого Первой степени.

Сулхадин Касымов нерушимый золотой мост между Кыргызстаном и Курдистаном вот уже около 14 лет.

Сулхадин Касымов также оказывал помощь и поддержку курду по матери премьеру Кыргызстана Омурбеку Токтоголовичу Бабанову кыргызскому политическому и государственному деятелю. Лидеру парламентской фракции и политической партии «Республика-Ата Журт».

Премьер Кыргызстана курд с материнской стороны участвуя в президентской гонке чуть ли не стал президентом Кыргызстана, его дядя курд брат матери Ахмед Шакирович близкий друг Сулхадина Касымова.

Именно Сулхадин Касымов на встрече с премьером сказал что не нужно стороняться своей национальности по материнской линии и смело говорить что я Курд после чего, кандидат в президенты Кыргызстана говорил «Мой отец — кыргыз, мать — курдянка. Деда со стороны матери репрессировали в свое время, и в пятилетнем возрасте мама курдянка попала в Кыргызстан.

Наш герой первый признанный и избранный лидер курдов Кыргызстана который основал в начале 92-го годов «Объединение курдов Кыргызстана "Мидия"» и возглавляя её более 10-ти лет и после сам добровольно ушел в отставку в целях продвижения демократии и преемственности власти среди диаспоры что должно стать примером и для его преемника который также должен оставить добровольно власть и передать его новому человеку.

Касымов С.А., родился 1941 года и как десятки тысячи других курдов на просторах Центрально-Азиатского региона в бывшем совхозе Туркестан Джамбульской области, которые были депортированы туда из курдского автономного округа Азербайджана.

После окончания школы в 1963 году поступил в Киргизский сельскохозяйственный институт, окончив его с отличием в 1968-ом

году, работал по специальности в Чулактауском овощемясном совхозе с. Тамды Таласского района Джамбульской области, через год

таким образом «сейчас во всем мире курдский вопрос в центре внимания, и поэтому стокгольмская встреча наверняка не была сугубо протокольным мероприятием, на встрече присутствовали представители 14 организаций из 8 европейских стран, официально был приглашен наш Международный Конгресс курдских общин, объединяющий 11 организаций из 7 стран бывшего СССР, делегация состояла из 3 человек — доктор Сулхадин Касымов как лидер курдов Кыргызстана, Барзани Набиев из Санкт-Петербурга и Юрия Набиева из Москвы. Это была первая в истории курдских диаспор встреча

мы выжили, благодаря душевной доброте кыргызского народа», — говорит Сулхадин Касымов.

Вторая волна, лишившая курдов родных земель, нахлынула спустя семь лет. В 1944 году 31 июля вышло постановление № 6279 Государственного комитета обороны СССР под грифом «совершенно секретно» в котором требовалось: «переселить из пограничной полосы (!) Грузинской ССР и Аджарской АССР 16 700 хозяйств с населением 86 тысяч турок, курдов и хемшинов, в том числе в Казахскую ССР — 40 тысяч, в Узбекскую ССР — 30 тысяч, в Киргизскую ССР — 16 тысяч человек». «Спецпереселенцам» разрешалось взять с собой только 1 000 кг вещей, продуктов питания и инвентаря на семью. Насильственное переселение было осуществлено в ноябре 1944 года.

По официальным данным, в 1944 году из всех сосланных в Кыргызстан народностей (81 121 человек) 1 533 были курды.

Курдских спецпереселенцев расселили в шахтерских городах Кызыл-Кия и Кок-Жангак, в Таласе, в горной части Сузака и ряде районах Чуйской области.

Тогда же переселенцев первой волны приравняли к статусу

Ча на которой мы также обменялись мнениями о том как выстроить совместную работу курдских организаций Европы и бывшего Союза собственно, это последнее и было главной задачей встречи

Я выступил на встрече, рассказал о том, что делают курдские общины на пространстве бывшего СССР и внес ряд предложений которые были приняты завершил краткую беседу» Сулхадин Касымов.

Наш герой Сулхадин Касымов рассказал нам об истории Курдов Кыргызстана

В Кыргызстане курды впервые появились в самый пик сталинских репрессий. В июле 1937 года Совнарком и Центральный комитет подписали постановление № 1031127-267 об организации специальных запретных полос из пограничных зон Армении и Азербайджана. Под определение «неблагонадежных» попали населенные пункты, населенные курдами, талышами, армянами и азербайджанцами. Всего тогда были переселены 1 325 курдов. В Кыргызстан были депортированы 812 курдов.

Через два года, в 1939 году, было принято еще одно постановление «О плане переселения и хозяйствования корейцев, курдов, армян и иранцев на экспедиционные работы в районах строительства БАМ» в Сибири.

«Большая часть переселенных семей была с малолетними детьми, им было тяжелей всех, потому что не могли работать полноценно. Гостеприимные кыргызы нашли возможность принять и разместить сотни тысяч переселенцев разной национальности, которые по воле судьбы оказались в Кыргызстане. Наши старики часто вспоминали первые тяжелые годы пребывания здесь, и главное, что они подчеркивали — это добропорядочность и гостеприимство кыргызского народа.

мере воспользоваться всеми правами советского гражданина.

По данным переписи 1989 года в Кыргызстане проживали 18 300 курдов. Сегодня численность курдского населения даже ниже этих показателей 20-летней давности. В объединении «Мидия» этот факт объяснили двумя обстоятельствами. Во-первых, миграцией. 70% курдов в 90-ые годы (тогда очень многие переселенцы, не только курды, приняли решение вернуться на историческую Родину) из Кыргызстана на Северный Кавказ. Во-вторых, тем, что большая часть курдов из-за национальной политики советского руководства была записана «азербайджанцами». Поэтому в самом объединении кыргызских курдов считают, что их более 40 тысяч, если не обращать внимание на записи в паспортах.

«Киргизские» курды живут на территории Ошской области, особенно много их в городе Кок-Янгак, есть поселения в Таласской и Чуйской долинах живут в Сукулуке в основном курды Каскабулака из Казахстана. Я нередко бываю в этих местах, знаю соплеменников не понапрасну, вижу самые разные грани их повседневного бытия. Не так давно в Джапал-Абаде был создан фольклорный ансамбль, в котором выступали курдские юноши и девушки. Но, к сожалению, этот ансамбль сегодня работает только в парадных отчетах. В соседнем Казахстане ситуация более отрадная. В Джамбульской области во время фестиваля народного творчества курды демонстрировали блюда национальной кухни, образцы старинных ремесел, пели обрядовые песни...

В Киргизии появилась довольно многочисленная курдская интеллигенция, есть научные работники, руководители предприятий. Назову доктора наук Ордихана Джалилова, работающего в Ленинградском Институте востоковедения. Этот прекрасный ученый продолжает дело своего отца Джасыма Джалила — известного курдского писателя. Длительная дружба связывает меня с семьей Тельмана Амирова, который работает директором совхоза «40 лет Киргизии» Манасского района. Хочу назвать имени академика АН Казахской ССР Н.К. Надирова — крупного специалиста в области нефтехимии, физика Усена Садыкова, инженера Азима Асанова, биолога Садо Юсипова и сотни других из Казахстана и Кыргызстана.

Курды Кыргызстана активны сегодня как в Республике так и в Средней Азии принося пользу своему народу и стране.

Сулхадин Касымов выпускал газету и журнал курдов Кыргызстана под названием «Ништиман», так же перевел много курдских книг на русский язык.

Несмотря на солидный возраст и сегодня наш герой по прежнему активно служит своему народу.

Текст подготовил Османов Рамазан Каримович

ПСКмедиа

Макгерк: США продолжат поддерживать Курдистан и Ирак

Соединенные Штаты будут продолжать поддерживать Курдистан и Ирак, заявил в понедельник, 13 декабря, координатор Совета национальной безопасности США по Ближнему Востоку и Северной Африке Бретт Макгерк во время встречи с президентом Курдистана Нечирваном Барзани.

Он подчеркнул, что и Эрбиль, и Багдад "могут полагаться на партнерство США в противостоянии и уничтожении ИГИЛ ("Исламского государства")".

Он также "выразил соболез-

нования семьям павших героев пешмерга, которые недавно пожертвовали своими жизнями в борьбе с ИГИЛ".

Курдский президент, в свою очередь, подчеркнул значение визита Макгерка в Курдистан и Ирак, подтвердив, что неизменная приверженность и поддержка Соединенных Штатов Эрбилию и Багдаду посыпает важный сигнал на фоне вывода боевых сил США и Международной коалиции из Ирака.

На встрече, где присутствовали также посол США в Ираке и генеральный консул США в

Эрбилье, стороны обсудили октябрьские выборы в Ираке, их результаты, будущее политического процесса в стране, многосторонние переговоры между иракскими фракциями и партиями и текущие усилия по формированию нового правительства в Багдаде.

"Обсуждения также были сосредоточены на безопасности, военном и финансовом статусе Ирака, атаках и передвижениях ИГ, координации и сотрудничестве между пешмерга и иракской армией, отношениях Эрбия и Багдада, стратегическом диалоге Ирака и США и путях развития двусторонних отношений", - сообщает офис Барзани.

"Другие темы обсуждений включали внутренние события в Курдистане, отношения Ирака со странами в регионе и в мире в целом, региональные события, ситуацию в Сирии и курдский вопрос в стране, а также другие вопросы, представляющие взаимный интерес".

kurdistan.ru

В следующем году Италия возглавит миссию НАТО в Ираке

Ожидается, что Италия станет во главе миссии Организации Североатлантического договора (НАТО) в Ираке в мае следующего года. Об этом 15 декабря заявил новый посол страны Маурицио Крикантэ во время встречи с министром иностранных дел Ирака Фуадом Хусейном в Багдаде.

Сообщается, что в ходе встречи стороны обменялись мнениями о двусторонних отношениях между их странами, и министр Хусейн подтвердил свою поддержку укреплению отношений между Багдадом и Римом.

"Хусейн подтвердил свою поддержку усилий нового посла по укреплению отношений между Багдадом и Римом и развитию двустороннего сотрудничества для достижения общих интересов", - говорится в пресс-релизе офиса

главы иракского МИД.

Они также обсудили вопрос о ядерном соглашении между Ираном и международными сторонами в Вене, отметив, что любой прогресс в этом отношении окажет положительное влияние на региональную ситуацию, и на Ирак, в частности.

Министр Хусейн также выразил готовность своего ведомства предоставить все условия для итальянской дип-

миссии.

Посол Италии, со своей стороны, подтвердил поддержку Ирака правительством Италии и высоко оценил успешное завершение октябрьских выборов.

Он выразил надежду на то, что следующее правительство будет служить интересам иракцев, а также высоко оценил роль Багдада в установлении безопасности и стабильности в регионе.

kurdistan.ru

Сторонники РПК подожгли офис ENKS в День флага Курдистана

17 декабря сторонники турецкой "Рабочей партии Курдистана" (РПК) подожгли офис "Сирийского курдского национального совета" (ENKS) в Дирбасие Сирийского Курдистана, приуро-

чив эту "акцию" ко Дню флага Курдистана.

Как сообщается, несколько членов местного совета ENKS, в том числе одна женщина, были избиты толпой.

В СМИ появились снимки одного из членов ENKS Низаммаддина Алико, лицо которого залито кровью, и который продолжает держать флаг Курдистана.

Ранее в среду сторонники

РПК атаковали пограничный переход Пишхабур между Иракским Курдистаном и Сирийским Курдистаном (Рожава), ранив камнями нескольких пограничников.

Более 100 мужчин и женщин пересекли мост, соединяющий границы, и напали на силы безопасности, государственных служащих и пограничников, которые избегали любой реакции, чтобы еще больше не осложнить ситуа-

В День флага Курдистана Масуд Барзани подчеркивает важность единства и мира

Курдский лидер Масуд Барзани, президент "Демократической партии Курдистана" (ДПК), подчеркнул необходимость сохранения и поощрения единства и мирного существования в послании, посвященном Дню флага Курдистана.

"Флаг Курдистана является символом борьбы за свободу и мир, а также принесенных курдской нацией жертв", - говорится в заявлении Барзани.

Он подчеркнул, что флаг Курдистана - это общая ценность, которая принадлежит каждому гражданину Курдистана, независимо от убеждений.

"Под этим флагом мы все владеем своим достоинством и самобытностью. По этому случаю мы подтверждаем послание мира и сосуществования", - добавил курдский лидер. Каждый год 17 декабря курды празднуют День флага Курдистана. Праздник был утвержден парламентом курдского региона Ирака. Национальный курдский флаг, впервые представленный движением "Хойбун", является символом курдской идентичности во всем мире.

kurdistan.ru

Власти Курдистана создали приложение для борьбы с гендерным насилием

Региональное правительство Курдистана (КРГ) в сотрудничестве с Фондом ООН в области народонаселения (ЮНФПА) 16 декабря запустило приложение для борьбы с насилием в отношении женщин. Во время церемонии презентации министр внутренних дел Ребар Ахмед рассказал, что его министерство и Высший совет КРГ по делам женщин сотрудничали с ЮНФПА для запуска приложения "SAFE YOU" по всему Курдистану. По словам министра, власти Курдистана имеют "нулевую терпимость" к тем, кто совершает гендерное насилие, и новое приложение "приблизит нас на один шаг" к обществу, свободному от насилия.

Приложение предупреждает контактных лиц в экстренных случаях, когда жертва насилия находится в опасности. Оно предоставляет неправительственным организациям, соответствующим государственным учреждениям, а также друзьям и членам семьи, контакты которых доступны в приложении, аудиозаписи, а также отслеживание геолокации.

Представитель международного агентства по сексуальному и репродуктивному здоровью в Ираке Рита Колумбия (на фото) заявила, что запуск приложения "действительно своевременен и очень актуален", и теперь Курдистан может предоставлять жертвам услуги по защите от гендерного насилия. По словам министра внутренних дел, за последние три года КРГ получило 46 000 подобных жалоб. Он подтвердил, что региональное правительство будет продолжать поддерживать расширение прав и возможностей женщин, и защищать их от насилия.

kurdistan.ru

ДИПЛОМАТ

№ 04 (463) 15 - 21 декабря 2021-год ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

Масуд Барзани поздравил езидов с их религиозным праздником

Президент "Демократической партии Курдистана" (ДПК) Масуд Барзани направил езидам поздравительное послание

по случаю их религиозного праздника окончания поста Cejna Rojiyé.

Он передал свои "самые

теплые поздравления и благословения езидским братьям и сестрам в Курдистане и во всем мире", выразив надежду на то, что праздник принесет счастье, мир и безопасность.

Барзани напомнил, что Курдистан "является землей мира и многих религий", пообещав "продолжать сохранять культуру братства и подлинного сосуществования между различными группами и религиями".

Ежегодный праздник окончания поста Cejna Rojiyé является одним из самых священных религиозных дней для езидов.

kurdistan.ru

Госдепартамент: терроризм остается постоянной угрозой во всем мире

Тerrorистические группировки в течение прошлого года оставались "постоянной и повсеместной угрозой во всем мире", заключил Государственный департамент США в своей новой оценке.

"Соединенные Штаты и их партнеры добились значительных успехов в борьбе с террористическими организациями", – говорится в отчете об усилиях западных стран по борьбе с терроризмом по состоянию на конец 2020 года – последнего года президентства Дональда Трампа.

При этом в докладе отмечается, что "угроза терроризма стала более географически рассредоточенной в регионах по всему миру".

Как отмечают авторы доклада, хотя террористическая группировка "Исламское государство" потеряла все ранее захваченные территории в Ираке и Сирии, "организация и ее подразделения продолжали проводить глобальную террористическую кампанию, совершая смертоносные атаки по всему миру", убив больше людей в 2020 году, чем в любой предыдущий год.

В отчете говорится, что "Аль-Кайда" и ее филиалы столкнулись со "значительной" потерей двух ключевых лидеров, однако их сети "продолжали использовать недостаточно эффективно управляемые пространства, зоны конфликтов и

бреки в системах безопасности на Ближнем Востоке для приобретения террористических ресурсов и проведения террористических атак".

Государственный департамент пришел к выводу, что "Аль-Кайда" "укрепила свое присутствие за рубежом, особенно на Ближнем Востоке и в Африке, где ее дочерние организации АКАП, "Аш-Шабаб" в странах Африканского Рога и "Джамаат Наср аль-Ислам валь-Муслимин" в Сахеле остаются в числе самых активных и опасных террористических группировок в мире".

В докладе также отмечается: "Иран продолжал поддерживать террористические акты на региональном и глобальном уровнях в течение 2020 года. На региональном уровне Иран поддерживал марионеточные и

партийные группировки в Бахрейне, Ираке, Ливане, Сирии и Йемене, включая "Хезболлу" и ХАМАС".

В докладе говорится, что высокопоставленные члены "Аль-Кайды" "продолжали проживать в Иране, содействуя осуществлению террористических операций", а силы "Кудс" Корпуса стражей исламской революции участвовали в "вербовке, финансировании и организации террористических заговоров в Европе, Африке и Азии, а также в Северной и Южной Америке". Как отмечается в докладе, несмотря на сохраняющуюся террористическую угрозу, США "продолжали играть важную роль" в преследовании иностранных боевиков ИГ и в мобилизации союзных стран на борьбу с глобальным терроризмом.

kurdistan.ru

Премьер-министры Ирака и Курдистана провели телефонные переговоры в связи с наводнением в Эрбите

Премьер-министру Курдистана Масруру Барзани 17 декабря позвонил его иракский коллега Мустафа аль-Казими после того, как в результате большого наводнения в Эрбите погибли несколько человек.

Как сообщается в пресс-релизе офиса Барзани, во время телефонного разговора премьер-министр Ирака выразил готовность своего правительства помочь Региональному правительству Курдистана (КРГ) отреагировать на последствия наводнения, а также подчеркнул важность более тесного сотрудничества между Эрбилем и Багдадом в различных областях для обеспечения стабильности и безопасности всех компонентов в стране.

В офисе Казими отметили, что иракский лидер заверил Барзани в том, что предпринимаются меры "в связи с недавней волной дождя и наводнения в регионе".

После телефонного разговора премьер-министр Барзани написал в Twitter: "Спасибо за вашу поддержку, чувства и солидарность, премьер-министр Мустафа аль-Казими".

Внезапные наводнения, вызванные проливными дождями рано утром в пятницу, привели к гибели 11 человек, в том числе трех иностранцев, в разных местах провинции Эрбиль.

Премьер-министр Барзани провел внеочередную встречу с местными властями, чтобы обсудить активизацию операций по оказанию помощи пострадавшим.

kurdistan.ru

"Сирийские демократические силы" ликвидировали пять боевиков "Исламского государства"

Оппозиционные "Сирийские демократические силы" 13 декабря ликвидировали несколько боевиков "Исламского государства" (организация запрещена в РФ), сообщает курдское агентство Rudaw. "Сирийские демократические силы" раскрыли ячейку террористов, скрывавшуюся недалеко от города Аль-Бусейра в провинции Дейр-эз-Зор. Террористы первыми открыли огонь по бойцам оппозиции, осуществлявшим рейд. В результате ответного огня было убито 5 боевиков "Исламского государства", большинство из которых имели при себе пояса смертников. EADaily напоминает, что "Сирийские демократические силы", состоящие в основном из курдов, являются союзниками США.

kurdistan.ru

ТӘSİŞÇİ VƏ BAŞ REDAKTOR:

TAHİR SÜLEYMAN

ÎMTÝAZ Ü SERNIVÝSAR:

TAHİR SİLÉMAN

УЧРЕДИТЕЛЬ И ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

TAXIR SULEYMAN

Tel: +994 50 352-33-18

Baş redaktorun müavini:

Ramiz Qərib

Xüsusi müxbir:

Tariyel Cəlil

Региональный корреспондент:

Усуб Тейфур

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri Az1040, küçə

S.Mehmandarov ev 25, mənzil 17

Navnisan: Bakû Az1040, soqaq

S.Mêhmandarov xani 25, mal-17

Адрес: Баку Az1040, улица

С.Мехмандаров дом 25, кв.-17

Qəzet "Diplomat" qəzeti bilgisayar mərkəzində yığılıb səhifələnib və

"Mətbuat" mətbəəsində çap olunmuşdur.

e-mail: hewler@mail.ru

Şəhadətnamə: NFŞ 005004966

BUSB-un Sabunçu rayon filialı

VÖEN 1800061582

H/h 438010000

Sifariş: 1500